Ο ΠΥΡΣΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ



ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ
245 VALENCIA STREET SAN FRANCISCO, CALIFORNIA

ΤΕΥΧΟΣ 101–102–103

ΙΟΥΛΙΟΣ—ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ—ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 1954

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ο ΘΕΟΣ ΜΑΣ ΔΟΚΙΜΑΖΕΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΥΣΤΥΧΙΑΣ

Κάποτε ἤκουσα τοὺς συγγενεῖς ἑνὸς ἑτοιμοθανάτου νὰ παραπονοῦνται γιατὶ ὁ ἀσθενὴς ὄχι μόνον ὑπέφερε ἀπὸ φοβεροὺς πόνους, ἀλλὰ καὶ διότι στὲς τελευταῖες στιγμές του τοῦ ἦλθαν ὅλα τὰ ἀτυχήματα. Κοντὰ στὸ κρεββάτι τοῦ ἀσθενοῦς ἦτο καὶ ἕνας γέροντας ποὺ εἶπε αὐτὴν τὴν ἱστορία:

Ἕνας χριστιανὸς χαλκεὺς προὐκαλεῖτο ἀπὸ ἕναν ἄπιστον. Ὁ χαλκεὺς δὲν ἦταν μορφωμένος καὶ στὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ἀπίστου ἀντέταξε μὲ ἁπλὰ λόγια τὰ ἑξῆς: Δὲν ξεύρω ἂν μπορῶ νὰ σὲ πείσω μ' αὐτὰ ποὺ θὰ πῶ, ἀλλὰ γιὰ μένα αὐτὰ ποὺ θὰ πῶ εἶναι πολὺ πειστικά. Πολλὲς φορὲς παίρνω ἕνα κομμάτι σίδηρο καὶ τὸ βάζω στὴ φωτιά. Ὕστερα τὸ θέτω ἐπάνω στὸν ἄκμονα καὶ τὸ χτυπῶ μιὰ-δυὸ φορὲς γιὰ νὰ δῶ ἂν θὰ εἶναι ἐπιδεκτικὸ κατεργασίας. Ἂν πιστοποιηθῶ ὅτι εἶναι κατεργάσιμο, τότε τὸ βυθίζω στὸ νερὸ καὶ ἀπότομα ἀλλάσσω τὴν θερμοκρασία του. Κατόπιν τὸ ξαναβάζω στὴν φωτιὰ καὶ ξανὰ στὸ νερό. Ὅλην αὐτὴν τὴν γραμμὴν τὴν ἐπαναλαμβάνω πολλάκις καὶ τελικῶς μεταφέρω τὸν σίδηρον ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμονα καὶ τὸ χτυπῶ μὲ τὸ σφυρὶ καὶ τὸ κάμπτω καὶ τὸ λιμάρω καὶ τὸ διευθετῶ καὶ ἔτσι κατασκευάζω ἕνα χρήσιμο ἀντικείμενο ποὺ τοὐλάχιστον ἐπὶ εἰκοσιπέντε ἔτη θὰ διατηρηθῇ. Ὅταν ὅμως μὲ τὴν πρώτην φορὰν ποὺ θὰ τὸ θέσω ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμονα ἀντιληφθῶ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀποβῇ κατεργάσιμο, τότε τὸ πετῶ στὴν θέσι τῶν ἀχρήστων καὶ τὸ πωλῶ ἀργότερα πρὸς ἥμισυ πέννυ τὸ πάουντ.

Πιστεύω ὅτι ἔτσι καὶ ὁ οὐράνιος Πατὴρ μᾶς δοκιμάζει ἂν ἀληθινὰ θὰ δυνηθοῦμε νὰ ἀποβοῦμε χρήσιμοι καὶ εὔπλαστοι. Μᾶς ρίχνει στὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ. Ἐγὼ τοὐλάχιστον ὑπομένω ὅλα αὐτὰ καθημερινῶς κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον καὶ ἡ καθημερινὴ προσευχή μου εἶναι «Ὦ Κύριε, θέσε με εἰς τὸ πῦρ ἂν θέλῃς ἢ εἰς τὸ ὕδωρ, ἂν νομίζῃς ὅτι αὐτὸ χρειάζομαι. Ἀλλά, ὦ Κύριε, δι' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, μὴ μὲ ρίπτῃς εἰς τὸ μέρος τῶν ἀχρήστων».

Ἡ ἁπλῆ αὐτὴ ἱστορία ἔκαμε τοὺς πέριξ τῆς κλίνης τοῦ ἑτοιμοθανάτου νὰ σιωπήσουν, νὰ σκεφθοῦν καὶ νὰ εἴπουν: «Ὅπως, Σὺ Κύριε, ἐν τῇ πανσοφίᾳ Σου γνωρίζεις καλλίτερον. Δεχόμεθα τὰς δοκιμασίας Σου μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν».

Π.

ΚΑΛΑΝΔΑ Ἢ ΚΑΛΕΝΔΑΙ

Ὁ ἱστορικὸς Βαλσαμὼν καὶ ἄλλοι μᾶς παρέχουν τὴν ἑξῆς πληροφορίαν. Λέγουν ὅτι ὑπῆρχον τρεῖς ἀδελφοὶ οἱ ὁποῖοι ἔφερον τὰ ἑξῆς ὀνόματα: Καλάνδος, Νόννος, Εἰδός. Οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι ἦσαν πλούσιοι καὶ ἐν καιρῷ πείνης καὶ πολέμου ἔθρεψαν τὴν Ρώμην ὁ μὲν Καλάνδος ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας, ὁ Νόννος ἐπὶ 10 καὶ ὁ Εἰδὸς ἐπὶ 8. Οἱ τρεῖς δηλ. ὁμοῦ ἐπὶ ἕνα μῆνα. Εἰς ἀνάμνησιν τῆς εὐεργεσίας τῶν τριῶν αὐτῶν ἀδελφῶν καὶ εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης ὠνόμασαν οἱ Ρωμαῖοι τὰς μὲν πρώτας 12 ἡμέρας Καλάνδας ἐκ τοῦ Καλάνδου, τὰς δευτέρας Νόννας καὶ τὰς τρίτας Εἰδούς. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἑώρταζαν καὶ πολλὰ ἄσεμνα ἔκαμναν. Αὐτοὺς λοιπὸν ἐμιμήθησαν καὶ μερικοὶ Χριστιανοὶ τῆς Ρώμης καὶ οὕτω δι' αὐτῶν μετεδόθησαν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους οὐχὶ μόνον τὰ κάλανδα τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ἀλλὰ καὶ τὸ παίξιμο τῶν τυχηρῶν παιγνιδίων κ.τ.λ. Ὑπάρχει βεβαίως κανὼν τῆς Ἐκκλησίας μας ποὺ ὁμιλεῖ αὐστηρὰ ἐναντίον τοῦ τοιούτου ἑορτασμοῦ.

"Ο ΠΥΡΣΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ"

Μηνιαῖον Ἐκκλησιαστικὸν Περιοδικὸν τοῦ Καθεδρικοῦ τῆς Κοινότητος «Ὁ Εὐαγγελισμὸς»

ΕΤΟΣ Η΄. Ἀρ. 101-103 SAN FRANCISCO, CAL. — Ἰούλιος-Σεπτέμβριος, 1954 VOL. VIII, No. 101-103

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ εἶναι ὁ πιστὸς σύντροφός μας. Σταυρὸς τὸ σύμβολο τοῦ λυτρωμοῦ. Σταυρὸς ἡ θυσία ποὺ γίνεται ἡ κλίμακα μὲ τὴν ὁποία ἀνεβαίνουμε στοὺς οὐρανοὺς γλυκύτερης καὶ πνευματικώτερης ζωῆς. Σταυρὸς ἀνοίγει τὲς πύλες τῆς σωτηρίας. Σταυρὸς ἡ καύχησις καὶ ἡ προσευχή μας. Σταυρὸς στὴν χαρὰ καὶ τὸ πένθος μας. Σταυρὸς ἡ ἄγκυρα τῆς ἐλπίδος. Σταυρὸς ἡ διαρκὴς ἀνάμνησις τῆς καλωσύνης τοῦ Θεοῦ. Σταυρὸς ὑψώνεται καὶ ἔρχεται ἡ καρτερία μέσα στὲς πικρίες τῆς δοκιμασίας. Σταυρὸς τὸ φυλαχτὸ καὶ τὸ στόλισμά μας. Σταυρὸς ἡ σφραγίς μας ἐνάντια σὲ κάθε δαιμονικὴ ἐπενέργεια. Σταυρὸς ἡ ἀπογείωσις τοῦ νοῦ καὶ τοῦ συναισθήματός μας. Σταυρὸς τὸ μέσον τοῦ ἁγιασμοῦ μας. Σταυρὸς ἡ κρηπίδα τῶν πιστῶν. Σταυρὸς τὸ ὅπλο κατὰ τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς ἁμαρτίας. Σταυρὸς ὁ ὁδηγός μας μέσα στὰ σκοτεινὰ σπήλαια τῶν διανοημάτων τῆς φρίκης καὶ τοῦ φόβου. Σταυρὸς τὸ σημεῖο ποὺ δείχνει τὴν ἀλλαγὴ ποὺ ἦλθε στὸν κόσμο καὶ ποὺ διακηρύττει μέσα στὴν ἀνακύκλησι τοῦ χρόνου πὼς ἀπὸ «τέκνα γεένης καὶ κατάρας» γενήκαμε «τέκνα φωτὸς καὶ ἀγάπης». Σταυρὸς τὸ ἀγλάϊσμα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων. Σταυρὸς τὸ μέσο τῆς ἐκφράσεως ἑνὸς μυστικοπαθοῦς καὶ ὡραίου συναισθηματικοῦ κόσμου ποὺ λειτουργεῖ ἁπαλὰ καὶ γλυκὰ μέσα στὲς καρδιές. Σταυρὸς τῶν μαρτύρων τὸ λάβαρο καὶ τῶν τροπαιούχων ὁ σεβασμός. Σταυρὸς ἡ νίκη, τὸ κραταίωμα κι' ὁ θρίαμβος. Σταυρὸς ἡ ὡραιότης τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν ὑμνολόγον. Σταυρὸς πάνω στοὺς τάφους τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ἁγίων. Στοὺς θόλους τῶν ναῶν καὶ τὰ κωδωνοστάσια ποὺ κι' αὐτὰ τὰ πουλιὰ ἔρχονται νὰ τὸν προσκυνήσουν. Σταυροὶ ποὺ προπορεύονται στοὺς ἱεροὺς ἀγῶνες τῶν πολιτισμῶν καὶ μπροστὰ ἀπὸ τὲς μεραρχίες τῶν εἰρηνικῶν ἀγωνιστῶν. Στοὺς πύργους καὶ τὰ κατάρτια καὶ τὲς πηγὲς καὶ τὰ θυσιαστήρια, τῆς πειὸ εὐγενικιᾶς τελετουργίας οἱ Σταυροὶ ἁπλοί, ἀνθοστολισμένοι, χρυσοποίκιλτοι, διακηρύττουν τὸ κήρυγμα τοῦ ὑπέροχου Βηθλεεμικοῦ φωτὸς καὶ τοῦ Γολγοθᾶ τὸ ἀπολυτρωτικὸ ὁλοκαύτωμα. Ἀπὸ Πατριάρχες ὑψώνεται στὲς Ἱερουσαλὴμ καὶ σ' Αὐτοκράτορες ἔρχεται σὰν ὅραμα θεϊκὸ γιὰ νὰ σημάνῃ τὴν Θεία βουλή. Σ' ἀπομακρυσμένους φτωχοὺς βιοπαλαιστὲς γίνεται ὁ βωμὸς τῆς λατρείας των καὶ σ' ἐθνομάρτυρες ἡ φωνὴ τοῦ ἡρωϊσμοῦ. Ὁ πειὸ πιστὸς σύντροφος τοῦ καταδίκου ὁ Σταυρὸς καὶ τοῦ πονεμένου ἡ παρηγοριά. Παραστέκει στὸ προσκέφαλο τοῦ νηπίου καὶ συντροφεύει νύχτα καὶ μέρα τὸ κρεββάτι τοῦ ἀρρώστου. Σταυρὸς σ' εἰκονοστάσια καὶ προσκυνητάρια. Σταυρὸς στοὺς ξεχασμένους νεκροὺς καὶ στοῦ ὀρφανοῦ τὸ στῆθος. Σταυρὸς στῆς παρθένας νύφης τὸ λαιμὸ καὶ τῆς σκεβρωμένης γρηούλας τὸ ἐσώρουχο. Σταυρὸς στῶν ἐστεμμένων καὶ τῶν ἀρχιερέων τὲς κορῶνες. Ὁ Σταυρὸς γεμίζει τὴν ζωή μας, δίνει πειστικότητα στὸ κήρυγμά μας καὶ βεβαιότητα θετικὴ στὴν πίστι μας. Μυρώνει τὴν γῆ καὶ ὁδηγεῖ βασιλομήτορες στὴν ἀνεύρεσί του ὁ Σταυρός. Σφραγίζει τὴν ἱστορία κι' ἐγείρει νεκροὺς ἐν ὀνόματι Ἐκείνου ποὺ τὸν καθηγίασε. Ἐξουδετερώνει τὴν ἀπαισιοδοξία μέσα στὰ μαυσωλεῖα καὶ θυμίζει τὴν ἀνάστασι. Ἀπὸ λουλούδια μυρωμένα, μὲ χρυσάφι καὶ πολύτιμα πετράδια, μὲ ξύλο ἁπλὸ ἢ πολύτιμο, ἀπὸ μάρμαρα καὶ μέταλλα, ἀπὸ ἐπιδέξιο χέρι λαξευμένος ἢ φιλοτεχνημένος, στέκεται μέσα στὲς τρικυμίες τῆς γῆς σανὶς σωτηρίας καὶ πλοηγὸς τῶν κινδυνευόντων. «Ὅπλον εἰρήνης ἀήττητον τρόπαιον» ὁ Σταυρός.

Τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου προσκυνοῦμεν καὶ δοξάζομεν, διότι εἶναι ὁ αἰώνιος ὕμνος τῆς θυσίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ποὺ κατὰ τὴν προαιώνιον βουλὴν τοῦ Πατρὸς ἔμελλεν ἐπ' αὐτοῦ νὰ σταυρωθῇ διὰ νὰ μᾶς ἐξαγοράσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

Π. Φ.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

ΕΘΕΩΡΗΣΑ καλὸ νὰ σᾶς ὁμιλήσω γιὰ ἕνα σοβαρὸ σημεῖο. Γιὰ τὴν τάξι, τὴν εὐπρέπεια καὶ τὴν καλὴ συμπεριφορὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μερικὰ πράγματα φέρνουν τὴν ἀγανάκτησιν στὴν ψυχὴ αὐτῶν ποὺ πραγματικὰ βλέπουν καὶ μποροῦν νὰ καταλάβουν τί θὰ πῇ ἐκκλησία καὶ πῶς ἐκεῖ μέσα πρέπει νὰ φερνώμαστε. Καὶ εἶναι τόσα πολλὰ τὰ ἄτοπα στοὺς ναούς μας. Πολλοὶ τὰ ξέρουν. Ἄλλοι βρίσκονται σὲ βαθὺ ὕπνο. Ἐμεῖς πρέπει νὰ τὰ ποῦμε σ' αὐτοὺς ποὺ δὲν τὰ ξέρουν, νὰ τὰ ὑπενθυμίσουμε σ' αὐτοὺς ποὺ τὰ ξέρουν καὶ νὰ δείξουμε μὲ τί τρόπο θὰ διορθωθοῦν. Ἀρχίζουμε.

Τὸ ξέρετε ὅτι γιὰ πολλοὺς χριστιανοὺς ἡ ἐκκλησία εἶναι ὁ τόπος στὸν ὁποῖον θὰ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ψιλοκουβέντα πρὶν ἀπὸ τὴν λειτουργία ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειά της; Τὸ ξέρετε ὅτι τολμοῦν χριστιανοὶ μέσα στὴν λειτουργία, στὲς βαπτίσεις, στοὺς γάμους, στὲς κηδεῖες νὰ μασοῦν μαστίχα; Τὸ ξέρετε ὅτι ὕστερα ἀπὸ ἕνα μυστήριο ποὺ θὰ γίνῃ, πολλοὶ χριστιανοὶ ἀρχίζουν τὲς χειραψίες μέσα στὸν ναὸ καὶ ἀρχίζουν τὰ σχόλια γιὰ τὸ παιδὶ ποὺ βαπτίστηκε ἢ γιὰ τὸν νεκρὸ ποὺ ἀπέθανε, καὶ μάλιστα τὰ σχόλια αὐτὰ τὰ ἁλατίζουν καὶ μὲ διάφορα ἀστεῖα ποὺ κάνουν μερικοὺς ν' ἀνοίγουν τὸ στόμα τους ὥς ἐκεῖ ἐπάνω; Τὸ ξέρετε ὅτι μερικοὶ σύμβουλοι περιορίζουν τὰ καθήκοντα ὅλου τοῦ χρόνου εἰς τὸ νὰ ἔλθουν πέντε ἢ ἓξ φορὲς ὄχι στὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ στὸ γραφεῖο ἢ τὸ παγκάρι, καὶ ἐνῷ γίνεται τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας δηλ. ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ, αὐτοὶ καπνίζουν, κουτσομπολεύουν καὶ λύουν ὅλα τὰ προβλήματα τῆς ἡμέρας ποιὸς κέρδισε στὰ χαρτιὰ καὶ ποιὸς στὰ ἄλογα καὶ ποιὸς ἔκανε τόσα ἀπὸ τὸ καινούργιο του μαγαζὶ καὶ ποιὸς ἀγόρασε σὲ καλὴ τιμὴ ὁμολογίες αὐτῆς ἢ τῆς ἄλλης ἑταιρίας;

Μὰ εἶναι ἀδύνατον σήμερα τέτοια πράγματα νὰ γίνωνται στὲς ἐκκλησίες. Ἀδύνατον εἴπατε; Ρωτήσατε ἀκόμα καὶ τὰ πουλάκια. Κι' αὐτὰ τὰ ἄκουσαν καὶ κάθονται πάνω στὰ κλωνάρια τῶν δένδρων καὶ λένε μεταξύ τους: Ἀλλοίμονον. Σὲ τέτοιο τραγικὸ σημεῖο ἔχουν φθάσῃ οἱ χριστιανοί; Νὰ μασοῦν, νὰ γελοῦν, νὰ παίζουν τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς; Καὶ ὁ Θεὸς ποὺ τὰ βλέπει ὅλα αὐτὰ τί θὰ πρέπῃ νὰ κάνῃ γιὰ νὰ μᾶς σωφρονήσῃ; Μοῦ ἔλεγε ἕνας χριστιανὸς μιὰ μέρα. Ἔτσι μὲ τόση ἀσέβεια ὅταν εἶδα σὲ μιὰ κηδεία ποὺ γινό'ταν σὲ κάποια ἐκκλησία νὰ μασᾷ ἕνας χριστιανός, νόμισα καὶ ὁ νεκρὸς ἀκόμα πὼς ξαφνικὰ νευρίασε καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ νεκροκρέββατό του καὶ νὰ τὸν βγάλῃ ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. Φύγε ἔξω ἀσεβῆ, σὰν νὰ ἤθελε νὰ πῇ.

Ὅλα αὐτὰ προδίδουν ἕνα πρᾶγμα. Ὅτι δὲν ἔχουμε συναίσθησι γιατὶ πηγαίνουμε στὴν ἐκκλησία καὶ ἀκόμη ὅτι ἡ πίστις μας κάνει φτερὰ καὶ φεύγει. Εἴμαστε πολὺ ἀδύνατοι στὴν πίστι. Γιατὶ πῶς μπορεῖς ἂν πραγματικὰ ἔχῃς εὐσέβεια καὶ πίστι νὰ συμπεριφέρεσαι μὲ τέτοιο ἀπαίσιο καὶ τρομερὸ τρόπο μέσα στὴν ἐκκλησία ὅπου τριγύρω εἶναι τὰ ἅγια εἰκονίσματα καὶ φυλάγεται ἡ θεία κοινωνία καὶ κάθε σύμβολο καὶ σημεῖο σοῦ φέρνει στὸ νοῦν τὰ μαρτύρια τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν θυσία τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν καλωσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀφοσίωσι ποὺ πρέπει νὰ ἔχουμε σ' Αὐτὸν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη γιὰ ὅλα τὰ καλὰ ποὺ μᾶς δίνει; Ἂν ἐπήγαινες μέσα σ' ἕνα ἐπίσημο σπίτι, μποροῦσες νὰ ἀρχίσῃς νὰ μασᾷς μαστίχα; Ὄχι βέβαια, γιατὶ αὐτὸ εἶναι ἀγένεια, προσβολὴ κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου. Γιατὶ λοιπὸν τὸ κάνεις μέσα στὸ Σπίτι τοῦ Θεοῦ; Ἐὰν ἐπήγαινες σὲ μιὰ μουσικὴ συναυλία, μποροῦσες νὰ ἀρχίσῃς νὰ κουβεντιάζῃς καὶ νὰ λὲς ἀστεῖα; Ὄχι, γιατὶ ἀμέσως ὁ εἰδικὸς ἐπὶ τῆς τάξεως θὰ σὲ ἔβγαζε ἔξω. Γιατὶ τότε νὰ συμβαίνουν αὐτὰ ὅλα μέσα στὸν ναόν; Εἶναι ἡ νευρικότης ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς; Ἴσως καὶ αὐτὸ νὰ εἶναι ἡ αἰτία. Ἀκριβῶς ὅμως γι' αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξουμε περισσότερο τὸν θρησκευτικό μας καταρτισμό. Ἂν ποτίσουμε τὴν ψυχή μας μὲ τὲς χριστιανικὲς ἀλήθειες καὶ καλλιεργήσουμε τὸν χαρακτῆρά μας μὲ τὴν γαλήνη ποὺ φέρνει ἡ χριστιανικὴ πίστις, τότε ὅλη αὐτὴ ἡ νευρικότης θὰ φύγῃ. Ἔχουμε νευρικότητα καὶ φόβους καὶ ἀνησυχίες διότι δὲν ἔχουμε κατορθώσῃ νὰ πείσουμε τὸν ἑαυτό μας γιὰ τὴν ἠθικὴ ἀνάστασι καὶ τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἀνακούφισι ποὺ φέρνει ἡ ἐμπιστοσύνη στὸν Κραταιὸ Θεὸ τῶν Πατέρων μας. Καὶ ἕνας ἀκόμη λό-

(Συνέχεια εἰς τὴν 14ην σελίδα)

ΦΙΛΙΑ - ΕΧΘΡΑ

«Οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστιν;»
Ἰακώβου Δ΄. 4

ΜΕΣΑ στὴν μικρὴ αὐτὴ φράσι ὁ Ἰάκωβος τοποθετεῖ μιὰ ἀδιάσειστη ἀλήθεια. Αἱ συνθῆκες μέσα στὲς ὁποῖες ζῇ καὶ κινεῖται ὁ κόσμος εἶναι γνωστές. Ἂν ἐξαιρέσῃ κανεὶς μερικὲς φωτεινὲς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ἐκεῖνο ποὺ ἀπομένει εἶναι μιὰ τραγικὴ δοσοληψία πῶχει σκοπὸ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὲς πειὸ μάταιες καὶ ἐφήμερες ὀρέξεις τῆς ζωῆς μας. Μὲ μιὰ ἐπιγραφικὴ φράσι ὁ Μὰξ Νορντάου τὸ εἶπε «κατὰ συνθήκην ψεύδη».

Ὅταν ζητᾷς τὴν ἀγάπη καὶ τὴν φιλία τοῦ κόσμου αὐτοῦ σημαίνει δύο πράγματα. Ἢ εἶσαι ἀνίκανος νὰ σταθῇς μέσα στὴν ἀκαμψία τῆς γενικώτερης μορφῆς τῆς ἠθικῆς ποὺ παραγγέλλει ὁ Θεὸς ἢ ἀδιαφορεῖς γιὰ τὲς σοβαρὲς συνέπειες. Αὐτὸ ὅμως ἑρμηνεύεται μὲ μία σκληρὴ μὲν ἀλλὰ ἀληθινὴ διαπίστωσι, ποὺ περικλείεται σὲ μιὰ λέξι: «ἀπιστία». Ὁ ἄπιστος εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐχθρότητα αὐτὴ γίνεται κάποτε τόσο ἁπαλά, ὥστε νὰ ἐξαπατήσῃ καὶ αὐτὴ τὴν συνείδησι. Δέστε λοιπὸν πῶς ἀρχίζει ἡ λειτουργία της. Ἀρχίζει μὲ τὴν φιλία τοῦ κόσμου. Ἀθῶα φαίνεται αὐτὴ ἡ διασκέδασις λέμε ἔστω καὶ ἂν διφορούμενα στέκεται μπροστὰ στὰ κριτήρια τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς. Ἡ ἐπιθυμία δὲν προσέχει τὴν λεπτομέρειαν αὐτὴν καὶ ρίχνει τὸ βάρος της στὴν συμμετοχή μας σ᾿ αὐτήν. Ἔτσι ἀρχίζει τὸ ψυχικὸ καὶ τὸ ἠθικὸ ξήλωμα. Ἔτσι ἀρχίζουν αἱ πρῶτες ἐρωτοτροπίες τῆς φιλίας μὲ τὴν ζωή. Ἀπ᾿ ἐκεῖ καὶ ὕστερα αἱ ὑποχωρήσεις γίνονται πειὸ εὔκολα. Τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χριστιανικοῦ χαρακτῆρα τὴν μεταθέτουμε στὴν ἀρχὴ τῆς σκοπιμότητος. Γιατί, λέμε, νὰ ἀγωνισθῶ γιὰ τὴν ἀλήθεια ἀφοῦ ἡ ἔννοιά της στὴν σύγχρονη κοινωνία ἔγινε ταυτόσημη μὲ τὴν δύναμι καὶ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει ὁ πλοῦτος; Καὶ τὸ κατέβασμα ἔτσι τῶν βαθμίδων τῆς ἠθικῆς κλίμακος γίνεται τώρα μὲ πειὸ ταχὺ ρυθμό. Ἐν τῷ μεταξὺ γεννῶνται καὶ μερικὲς βουλιμίες ἢ ἠθικὲς λαιμαργίες ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀξιοπρέπεια καὶ τιμή, ἂν ἐξετασθοῦν ἀπὸ καθαρὴ χριστιανικὴ ἔρευνα. Ἀρχίζει ἔξαφνα ἡ κολακεία. Καὶ ἐπειδὴ μὲ τὴν κολακεία γίνεται τὸ πρῶτο σὲ σοβαρότητα δρασκέλισμα τοῦ κατωφλιοῦ τῆς τιμιότητος, ἀνοικτὸς πειὰ ἀνοίγεται ὁ χῶρος γιὰ πολλὰ ἄλλα μικρὰ ἢ μεγάλα ἠθικὰ ἐγκλήματα. Ὁ ἄνθρωπος πειὰ κυλίεται μέσα σὲ μιὰ γλοιώδη ζωή. Χάνει τὸν αὐτοσεβασμό. Γίνεται ἐκμεταλλευτὴς καὶ ὕπουλος καὶ ὑποκριτικὸς καὶ κατά τινα τρόπον σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος, ἔχων μίαν μόνον φροντίδα: Πῶς μὲ κάθε μέθοδο, ἔστω καὶ τὴν πειὸ εὐτελῆ, νὰ ἐπιτύχῃ νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐκεῖνα ποὺ κατὰ τὴν διεφθαρμένην πειὰ κρίσι καὶ ἐπιθυμία του εἶναι τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς. Ἔτσι μέσα στὴν κοινωνία μας δημιουργοῦνται τὰ παράσιτα καὶ αἱ ποικίλες μορφὲς τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ἐκφυλισμῶν. Θρασύτητες, κουφότητες, ἐπιτηδειότητες, καιροσκοπίες, ἀθλιότητες καὶ διαστροφές.

Στὲς τέτοιες χαλασμένες φυσιογνωμίες μπορεῖ κανεὶς νὰ εὕρῃ κάθε κακία. Ὁ ἠθικὸς νόμος ἔχει ἀτονίσῃ μέσα στὲς ψυχές των. Καὶ ἐκεῖ ποὺ ἀτονεῖ ὁ ἠθικὸς νόμος ἡ κάθοδος πρὸς τὰ ἐρέβη τῆς ἁμαρτίας δὲν ἔχει τέρμα. Μπορεῖ δὲ μέσα ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας νὰ ἀναπηδήσουν αἱ διαστρεβλωμένες αὐτὲς ψυχὲς ὁποιαδήποτε στιγμὴ μὲ ὁποιανδήποτε μορφή.

Πολὺ ἐπικίνδυνη εἶναι ἡ φιλία τοῦ κόσμου. Τὸ νὰ ἀγαπᾷς τὸν κόσμον δὲν σημαίνει νὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον. Θὰ πῇ νὰ λατρεύῃς καὶ νὰ ἐκτιμᾷς κάθε τι ποὺ ναὶ μὲν μέσα στὴν σκανδαλισμένη ψυχή σου καὶ τὴν ὑπνωτισμένη φαντασία σου παίρνει τὴν μορφὴ μιᾶς χρυσαλλίδας ποὺ ὁλογυρνᾷ ἐπάνω στοὺς ἀνθούς, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα τριγυρίζει σὲ φλόγες μέσα στὲς ὁποῖες τελικὰ θὰ κατακαῇ καὶ θὰ κατακάψῃ καὶ σένα. Ἀκόμα θὰ πῇ νὰ ἀγαπήσῃς τὲς ψεύτικες δόξες καὶ τὲς γεμᾶτες ἀπὸ ὑποχώρησι καμπὲς ποὺ ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ τὸ καλό, νὰ κρατηθῇς κάτω ἀπ᾿ τὴν ὀχλοκρατορία τῆς σαρκολατρείας ποὺ πῆρε τόσες μορφὲς καὶ στολίσθηκε μὲ ἑλκυστικότητα, νὰ συμμαχήσῃς μὲ βίες, μὲ ἀρνήσεις, μὲ θρησκευτικὲς ἀδιαφορίες καὶ κοινωνικὲς ἀρρώστιες. Ὁ φίλος τοῦ κόσμου δὲν μπο-

(Συνέχεια εἰς τὴν 14ην σελίδα)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΚΑΤΑ τὴν προχριστιανικὴν ἐποχὴν αἱ τῶν δείπνων καὶ τῶν γευμάτων τράπεζαι παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἦσαν δέρματα κυκλικὰ ριπτόμενα χαμαί, ἐφ᾽ ὧν ἐτίθεντο αἱ τροφαί. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅμως τῆς ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπιστροφῆς αἱ τράπεζαι συνίσταντο ἐκ σανίδων ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑποστηριζόμεναι.[1] Ἂν ἐπὶ μιᾶς τοιαύτης τραπέζης ὁ Κύριος ἐτέλεσε τὸ Μυστικὸν Δεῖπνον τὸν ἀποβάντα μετέπειτα τὸ κέντρον τῆς μετ᾽ Αὐτοῦ μυστικῆς ἑνώσεως τῶν πιστῶν, δὲν γνωρίζομεν. Ἐκ τῆς συνηθείας ὅμως ταύτης ὁρμώμενοι δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπὶ παρομοίας τραπέζης ἐγευμάτισε μετὰ τῶν μαθητῶν του κατὰ τὰς πρὸ τῆς σταυρώσεως Αὐτοῦ τραγικὰς ἐκείνας ἡμέρας. Συνεπῶς ἡ παρεχομένη ὑπὸ τοῦ Rev. Dr. N. Gihr[2] πληροφορία, ὅτι μέχρι τῆς σήμερον σώζεται ἡ ξυλίνη τράπεζα ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς ἐθέσπισε τὴν Εὐχαριστήριον Θυσίαν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ρώμης, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ἀκριβὴς καὶ ὡς μὴ ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, δεδομένου, ὡς εἴπομεν, ὅτι ὑπῆρχον τότε ἐν χρήσει σανίδες ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑποβασταζόμεναι καὶ οὐχὶ τράπεζαι ὑφ᾽ ἣν ἔννοιαν νοοῦμεν αὐτὰς σήμερον ἢ καὶ οἵα εἶναι ἡ σωζομένη ἐν Ρώμῃ.

Ἐπειδὴ ὅμως γενικῶς ὁ λόγος περὶ τοῦ Θυσιαστηρίου, ἂς ἀρχίσωμεν ἐκ τῶν δοθέντων αὐτῷ διαφόρων ὀνομασιῶν. Παρὰ τῶν Λατίνων καὶ Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἡ Ἁγία Τράπεζα ἐνωρίτατα ὠνομάσθη: Τράπεζα, Θυσιαστήριον, Ἱλαστήριον, Βωμός, Mensa Domini, Altare.[3] Ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ μεταγενεστέρως προσέλαβεν, ἀναλόγως τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν συνθηκῶν, καὶ ἕτερα χαρακτηριστικὰ ἐπίθετα συμφώνως πρὸς τὴν ἐκφραστικὴν ἱκανότητα τῶν γραψάντων ἱερῶν συγγραφέων καὶ τὴν ποιητικὴν αὐτῶν διάθεσιν. Οὕτω καλεῖται Τράπεζα Μυστική, Τράπεζα Κυρίου, Φρικώδης, Πνευματική, Φοβερά, Βασιλική, Φρικτή, Ἀθάνατος, Ἁγία καὶ Θεία.[4] Θυσιαστήριον καλεῖ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν: «Οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί;»[5] Καὶ ἀλλαχοῦ: «Ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες.»[6] Ἀρχαιότατα εἰς τὸ Θυσιαστήριον ἐδίδετο τὸ ὄνομα ἑνὸς Ἁγίου τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἐν αὐτῷ ἦσαν κεκλεισμένα τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ, εἴτε διότι ἀφιερώθη εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν σχετικὸν καθαγιασμόν. Ὁ Ἱερὸς Κυπριανὸς ἀναφέρει δύο τοιαύτας Ἁγίας Τραπέζας ἀφιερωμένας εἰς τοὺς Ἁγίους Στέφανον καὶ Κυπριανόν.

Λουκιανὸς ὁ Μάρτυς ὁ ἐξ Ἀντιοχείας τῷ 312 ἐχρησιμοποίησε τὸ στῆθος αὐτοῦ ὡς Θυσιαστήριον πρὸς τέλεσιν τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων, ὥστε νὰ μεταλάβουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων αὐτὸς καὶ οἱ λοιποὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς χριστιανοί.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ Ἱεροὶ Βωμοὶ κατὰ τοὺς δύο πρώτους καὶ ἥμισυν αἰῶνας ἦσαν ἐκ ξύλου καὶ φορητοί, ὥστε εὐκόλως νὰ μεταφέρωνται ἐν περιπτώσει διωγμῶν καὶ ἄλλων δυσαρέστων γεγονότων.[7] Πιθανὸν δὲ ἡ κατασκευὴ τῶν διαφόρων, πρὸς ἃς ἐχρησιμοποίουν μέχρι τῆς Σταυρώσεως τοῦ Κυρίου, τραπεζῶν τούτων νὰ ἤρχισεν ὀλίγον μετὰ τοὺς Ἀποστολικοὺς χρόνους. Κατεσκευάζοντο δὲ ἐξ ἀσήπτου ξύλου καὶ τοιαύτη θὰ ἦτο καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἐκμανέντων Ἀρειανῶν κατὰ τὸν Δ΄. αἰῶνα καεῖσα ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ μετὰ τῶν συμψελλίων καὶ βήλων, ὡς μᾶς πληροφορεῖ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος εἰς τὸν πρὸς μοναχοὺς λόγον του.[8]

---

1 Λεξικ. Ἁγ. Γραφῆς Δ. Κ. Ὑπερηφάνου. Νέα Ὑόρκη, 1925. Σελ. 469. Ἴδ. λέξ. Τράπεζα.

2 *The Holy Sacrifice of the Mass.* 11th Edition. London, 1935. Σελ. 237.

3 *Encyclopaedia Brit.* Vol. 1. Σελ. 706. Λέξ. Altar.

4 Ὁ Χριστ. Ναός. Δ. Καλλινίκου. Ἀλεξ. 1921. Σελ. 139.

5 Α΄. Κορ. Ι΄. 18-21.

6 Ἑβρ. 13, 10.

7 *Christ. Archaeol.* G. Crooks and J. Hurst. Vol. IV. New York, 1888. Σελ. 426.

8 Migne. Κεφ. ΝΣΤ΄. 25, 760.

Εἰς τὰς κατακόμβας ὅμως πρὸ παντὸς ὡς Θυσιαστήρια ἐχρησιμοποιοῦντο οἱ τάφοι τῶν μαρτύρων ἢ ἀρκοσόλια καὶ αἱ ἐπιτύμβιοι πλάκες. Μαρτυρίαν περὶ τούτου ἔχομεν τὸν Προυδέντιον, ὅστις λέγει: «Εἰς τοιοῦτον τόπον κεῖται τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου Ἱππολύτου, παρὰ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ· εἰς τρόπον ὥστε αὐτὴ αὕτη ἡ τράπεζα, ἐξ ἧς διανέμεται ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, τυγχάνει συγχρόνως καὶ ὁ πιστὸς φύλαξ τοῦ μαρτυρικοῦ σώματος· καὶ αὐτὴ ἡ πλάξ, ὑφ' ἣν φυλάσσονται τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ διὰ τὴν αἰώνιον κρίσιν, τρέφει συγχρόνως δι' ἁγίας τροφῆς τοὺς Ρωμαίους.»[9]

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κέλσου κατηγοροῦντος τοὺς χριστιανοὺς ὡς συμπήξαντας μυστικὴν ὀργάνωσιν, διότι ἀπαγορεύουν τὴν ἵδρυσιν ναῶν καὶ τὴν ἀνέγερσιν βωμῶν, ὁ Ὠριγένης ἀπαντᾷ ὅτι βωμοὶ εἶναι ἡ καρδία ἑκάστου χριστιανοῦ, θέλων διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ δηλώσῃ μεταφορικῶς ὅλον τὸ πλάτος τῆς ἐν τῷ Θυσιαστηρίῳ Ἱερᾶς Τελεσιουργίας. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ συχνότατα ὁμιλοῦν πολλοὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ'. αἰῶνος ἢ ἀρχὰς τοῦ Ε'., ἐξ ἐπιδράσεως τῶν λιθίνων ἀρκοσολίων τῶν κατακομβῶν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἄρχεται ἡ χρῆσις λίθου διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς Ἁγίας Τραπέζης. Ἱκανὰ μνημεῖα λιθίνων Θυσιαστηρίων τῆς περιόδου ταύτης, ἔτι καὶ σήμερα σωζόμενα καί τινα ἀναστηλωθέντα, παρέχουν πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν μελέτην τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς των. Ἀλλὰ περὶ αὐτῶν πληροφορούμεθα καὶ ἐκ μωσαϊκῶν σωζομένων ἐν Ἀνατολῇ καὶ Δύσει. Κατασκευασμένα ἐκ μαρμάρου ἢ ἄλλου λίθου, εἶναι καταστόλιστα διὰ λαξευμένων ἀπεικονίσεων κλημάτων, περιστερῶν, μονογραμμάτων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀρνίων στρεφομένων πρὸς τὸν Μυστικὸν Ἀμνόν, ἰχθύων καὶ λοιπῶν παραστάσεων.

Τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐμφανίζεται καὶ τὸ ἄνωθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης κιβώριον στηριζόμενον ἐπὶ τεσσάρων στύλων, ὅπερ καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ἐν πολλοῖς τῶν ἡμετέρων ναῶν σώζεται.

Ἐνίοτε ἡ Ἁγία Τράπεζα εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ φερέτρου[10] καὶ διὰ νὰ ὑπενθυμίζῃ βεβαίως τὴν ἐν ταῖς κατακόμβαις χρησιμοποίησιν τῶν τάφων τῶν ἱερομαρτύρων καὶ μαρτύρων ὡς Ἱερῶν Βωμῶν κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ δεικνύῃ ἐσαεὶ τὴν ἐξ ἐκείνων ἐπίδρασιν εἰς τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ σχήματος καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου.

Παρὰ τῶν ἱστορικῶν Κεδρηνοῦ καὶ Σωζομένου[11] παραλαμβάνομεν καὶ ἄλλας πληροφορίας σχετικῶς μὲ τὸ ὑλικὸν ἐξ οὗ κατεσκευάζετο ἡ Ἁγία Τράπεζα. Εὐσεβεῖς αὐτοκράτορες καὶ μέλη τῶν βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῆς Βυζαντινῆς περιόδου ἐκφράζουν κατὰ καιροὺς τὴν ἀφοσίωσιν καὶ εὐλάβειάν των διὰ τῆς κατασκευῆς καὶ ἀφιερώσεως Θυσιαστηρίων ἐκ χρυσοῦ καὶ ἄλλων πολυτίμων ὑλικῶν, ἅτινα διακοσμοῦν διὰ πολυτίμων λίθων καὶ χριστιανικῶν συμβόλων. Τὰ τοιαῦτα δὲ Θυσιαστήρια στηρίζονται ἐπὶ ἑνὸς μόνον κίονος, τεσσάρων ἢ περισσοτέρων ἀναλόγως πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ χορηγοῦ καὶ τοῦ φιλοτεχνοῦντος αὐτὸ καὶ τῆς ἀλληγορίας ἣν ἐπεθύμει νὰ παρουσιάσῃ διὰ τῶν κιόνων, τοῦ ἑνὸς ὑποδηλοῦντος τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τῶν τεσσάρων τὰ τέσσαρα Ἱερὰ Εὐαγγέλια ἐφ' ὧν ἑδράζεται τὸ κήρυγμα τοῦ αἰωνίου Διδασκάλου τῆς ἀνθρωπότητος Ἰησοῦ, καὶ τῶν πλειόνων τοὺς μάρτυρας, προφήτας, ἀποστόλους κ.λ.π.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις τὰ περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς Ἁγίας Τραπέζης διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἐπ' αὐτῆς σήμερον, διὰ τῆς γενναιοδωρίας τῶν εὐσεβῶν τέκνων τοῦ Χριστοῦ λαβούσης μεγαλειώδη καὶ μνημειωδῶς μεγαλοπρεπῆ μορφήν, ἐξακολουθεῖ μετὰ κατανύξεως καὶ σεβασμοῦ νὰ τελῆται ἡ ἀναίμακτος θυσία τοῦ Λυτρωτοῦ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ νὰ ἀκούηται ἡ θερμὴ προσευχὴ ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῆς εὐσταθίας τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης. Ἐξ αὐτῆς ἀναπέμπονται ἱκετήριοι προσευχαὶ πρὸς τὸν Πανοικτίρμονα Θεὸν ὑπὲρ τῶν πεπλανημένων καὶ ἁμαρτωλῶν καὶ δοξολογίαι πρὸς τὸν Παλαιὸν τῶν Ἡμερῶν διά τε τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ δι' ὅσα ἀγαθὰ παρέχει τῷ κόσμῳ.

Π. Φ.

---

9 *Roman Catacombs.* 1. Spencer Northcote. Σελ. 27.

10 *The Holy Sacr. of the Mass.* Rev. Dr. N. Gihr. London 1935. Σελ. 238.

11 Ἐκκλ. Ἱστ. Θ'. Ι. Migne. 67, 1953.

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ στὴν πρώτη ἐπιστολή του μᾶς δίνει μιὰ πληροφορία γιὰ νὰ μᾶς καταστήση προσεκτικοὺς γιὰ ἕνα μεγάλο κίνδυνο ποὺ βρίσκεται κοντά μας. Μὲ ἁπλᾶ λόγια θὰ σᾶς τὸν μεταφέρω. «Νὰ εἶσθε ἐγκρατεῖς, ἄγρυπνοι καὶ προσεκτικοί, γιατὶ ὁ κατήγορος καὶ ἀντίπαλός σας διάβολος σὰν λεοντάρι ποὺ βρυχᾶται περπατᾷ μὲ μανίαν καὶ ποιὸν ν' ἀποσπάση ζητᾷ ἀπὸ τὴν πίστι καὶ νὰ τὸν καταπιῇ». (Α΄. Πέτρου Ε΄. 8).

Ὅσο πειὸ πολὺ προσέξουμε τί γίνεται μέσα στὴν ζωὴ τόσο καὶ περισσότερο βλέπουμε νὰ παίρνη πειὸ ἐξαιρετικὴ σημασία αὐτὴ ἡ σύστασις τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Ἀλήθεια δὲν πιστεύετε ὅτι ὁ διάβολος σὰν ἄγριο λεοντάρι ζητᾷ νὰ μᾶς τραβήξῃ ἀπὸ τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ μᾶς καταστρέψῃ; Τότε πῶς ἐξηγοῦνται ἀλλοιῶς ὅλα αὐτὰ ποὺ γίνονται; Γιατὶ ἕνας καλὸς καὶ ἥσυχος ἄνθρωπος ξαφνικὰ ἀκοῦμε πὼς ἀφῆκε τὴν πίστι του καὶ ἀκολούθησε μιὰ χριστιανικὴ αἵρεσι; Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἕναν σοβαρὸ οἰκογενειάρχη τὸν βλέπουμε νὰ ἀφήνη σπίτι καὶ παιδιὰ καὶ νὰ τρέχῃ σὰν ἄσωτος υἱὸς μέσα σὲ πολύμορφες περιπέτειες; Γιατὶ τὸ παιδὶ ποὺ μεγάλωσε μέσα στὴν Ἐκκλησιὰ ἔξαφνα χάνεται καὶ γιὰ χρόνια οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ προφέρει στὰ χείλη του; Πῶς συμβαίνει ὥστε ὕστερα ἀπὸ τόσα κηρύγματα στὲς ἐκκλησίες, στὰ ραδιόφωνα καὶ τὰ ἄλλα μέσα τῆς μεταδόσεως νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ πιστεύουν ὄχι σ' αὐτὰ ποὺ διδάσκει ὁ Χριστός, ἀλλὰ σ' αὐτὰ ποὺ εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ κακία καὶ φθόνο καὶ ἁμαρτία καὶ ἀνηθικότητα καὶ ὑλισμὸ καὶ ἀδικία καὶ καταχρήσεις καὶ ἀσωτεῖες; Δὲν ἀκοῦτε τί γίνεται ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν βαπτισθῆ στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ; Προδοσίες, ἀπιστίες, ἐγκλήματα, διαφθορές. Πιστεύετε λοιπὸν τώρα σ' αὐτὴν τὴν προειδοποίησιν ποὺ μᾶς κάμει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος; Πραγματικὰ σκληρὸς καὶ ἄγριος ὁ ἄρχων τῶν δαιμονίων ἀγωνίζεται νὰ μᾶς κερδίσῃ. Πολλὲς φορὲς ἐπέτυχε ὥς τώρα καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἐπιτυγχάνῃ ἐφ' ὅσον ἐμεῖς δὲν θὰ προσέχουμε καὶ μὲ ἱερὲς προσπάθειες καὶ προσευχὲς καὶ πίστι ἁγνὴ καὶ ἔργα ἀρετῆς δὲν θὰ προσπαθοῦμε νὰ ἐξουδετερώνουμε τὰ ἔργα του.

Προσέξατε τὴ Νέα Γενεά. Προσέξατε πόσα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ἐξωκέλλουν κάθε μέρα. Αἱ πολιτεῖες ζητοῦν κάθε φορὰ καινούργια σωφρονιστήρια νὰ ἀνοίξουν γιὰ τοὺς νέους. Τόσοι ἀπ' αὐτοὺς ἐγκληματοῦν. Καὶ τὰ ἐγκλήματά τους εἶναι διαφόρων εἰδῶν. Προσέξατε ὅτι ἀκόμη καὶ εἰς τὰς βουλὰς τῶν ἐθνῶν κινδυνεύουν οἱ ἀντιπρόσωποι ἀπὸ ὑστερικοὺς ἀνθρώπους ποὺ τοὺς πυροβολοῦν διὰ νὰ τοὺς φονεύσουν. Ὁπλίζονται χέρια, γλῶσσες, καρδιὲς γιὰ νὰ σκορπίσουν δυστυχία, ταραχή, σύγχυσι, ἰδέες ὀλέθριες. Καὶ αὐτὸς ὁ πειρασμὸς μὲ ὑπουλότητα ἀκόμη καὶ στὲς ἐκκλησίες καὶ τὲς θρησκεῖες εἰσέρχεται. Κάνει τὴν προσευχὴ καὶ τὴν πίστι πολλῶν ψεύτικη, ὑποκριτικὴ σὰν τοῦ Φαρισσαίου, τυπικὴ καὶ ἀκόμη καὶ ἄκαρδη. Μάλιστα. Σκληρὴ καὶ ἄκαρδη ἀφοῦ τόση πώρωσι ἔχουν κάποτε οἱ ἄνθρωποι ὥστε στὲς προσευχές τους νὰ ζητοῦν τὴν καταστροφὴ καὶ τὴν δυστυχία γι' αὐτοὺς ποὺ δὲν ἀγαποῦν. Εἶναι δυνατὸν ποτὲ ὁ Θεὸς νὰ ἀκούσῃ μιὰ προσευχὴ ποὺ ζητᾷ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἢ τοῦ ἄλλου τὴν δυστυχία; Καὶ ὅμως ὅπως ὁ διάβολος ἠπάτησε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔα, ἔτσι ἐξαπατᾷ καὶ μερικοὺς χριστιανοὺς εἰς τὸ νὰ πιστεύουν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τοὺς ἀκούσῃ ὅταν μὲ θερμὴ προσευχὴ ζητήσουν τὴν καταστροφὴ κάποιου ἐχθροῦ των. Ὥστε ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀγάπη καὶ μόνον ἀγάπη, θὰ εἶναι δυνατόν ποτε νὰ κατεβῇ στὸ ἐπίπεδο ἑνὸς δημίου καὶ ἐκτελεστοῦ; Ἀδύνατον βεβαίως. Καὶ ὅμως κάποτε ὁ μαῦρος Ἑωσφόρος πείθει τοὺς δυστυχῶς ἁπλοϊκοὺς χριστιανοὺς ὅτι ἀρκεῖ νὰ τὸ ζητήσουν καὶ θὰ τὸ ἐπιτύχουν. Τόσην ἐπιτηδειότητα καὶ τέχνην ἔχει. Πόσες συνειδήσεις δὲν κατέστρεψε! Πόσες οἰκογένειες δὲν διέλυσε! Πόσες αἱρέσεις δὲν ἐδημιούργησε! Πόσους δὲν παρέσυρε στὸν ἐκφυλισμό, στὸν ἀλκοολισμό, στὴν κλοπή, στὴν ἀδικία, στὴν ἀπάτη καὶ στοὺς φόνους! Μοναχοὺς στὴν ἔρημο ἐζήτησε νὰ τοὺς κλωνίσῃ. Ἀκόμη καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Ἱδρυτὴν τῆς Θρησκείας μας, ὅταν ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ προσευχηθῇ. Τόσο ὡραῖα ὁ περίφημος συγγραφεὺς Γκαῖτε περιγράφει τὸ δρᾶμα καὶ τὴν τελικὴ πτῶσι τοῦ Φάουστ. Ἀλλὰ παραδείγματα σὰν τοῦ Φάουστ ὑπάρχουν χιλιάδες σήμερα. Καὶ ἀκόμη πόσα ἄλλα ἄλλης κατηγορίας. Μπαίνει στὴν φιλία. Στὸν ἀθῶο ἔρχεται μὲ μιὰ προσποιητὴ γλυκύτητα. Πήγαινε καὶ σύ, τοῦ λέγει, σ' αὐτὴν τὴν διασκέδασι. Καὶ πηγαίνει. Καὶ ὕστερα βγαίνει μὲ μολυσμένη τὴν καρδιὰ καὶ τὴν φαντασία. Πάρε καὶ σὺ μιὰ πρέζα χασίσι, λέγει στὸν νέον. Τὸ κάμουν τόσες χιλιάδες. Θὰ δῇς τὰ ὡραιότερα ὄνειρα ποὺ φαντάσθηκές ποτε. Διστάζει στὴν ἀρχὴ ὁ νέος. Μὰ τώρα μπαίνει στὰ χείλη τοῦ νέου ἢ τῆς νέας: Δὲν εἶσαι λοιπὸν φίλος μου. Ἂν ἤσουνα θὰ μὲ ἐμπιστευόσουνα. Ἀφοῦ ἐγὼ τὸ παίρνω θὰ πῇ πὼς εἶναι καλό. Καὶ παρασύρεται ὁ νέος. Καὶ δοκιμάζει τὴν πρώτη φορά. Καὶ ὕστερα τὴν δευτέραν φοράν. Ὥσπου νὰ γίνῃ θῦμα. Καὶ ὕστερα περίπατο κάμουν ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑγεία. Καὶ γίνεται κλέπτης καὶ ἔκφυλος ὁ νέος καὶ κακοῦργος γιὰ νὰ μπορῇ νὰ προμηθεύεται τὸ δηλητήριο αὐτό. Ὥσπου σάπιος πειὰ καὶ ἐξηντλημένος νὰ πεθάνῃ καὶ νὰ ἡσυχάσῃ καὶ αὐτὸς καὶ ἡ κοινωνία. Ὥσπου νὰ ἀρχίσῃ καὶ πάλιν — αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τοὺς οὐρανοὺς — τὸ μαρτύριον τῆς αἰώνιας καταδίκης.

Δὲν νομίζετε λοιπόν, ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτά, ὅτι πολὺ πρέπει νὰ προσέξουμε αὐτὰ τὰ ὁποῖα συνιστᾷ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος; Θὰ ἐπαναλάβω πάλιν τί λέγει: Νὰ εἶσθε ἄγρυπνοι, ἐγκρατεῖς καὶ προσεκτικοί, γιατὶ ὁ διάβολος ζητᾷ νὰ σᾶς τραβήξῃ ἀπὸ τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ σᾶς καταβροχθίσῃ, δηλ. νὰ σᾶς κερδίσῃ, νὰ σᾶς καταστρέψῃ.

Π. Φ.

ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΥΜΕ

ΟΤΑΝ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε εἰς τὸν Τιμόθεον, μεταξὺ ἄλλων τοῦ ἔλεγε: Νὰ προσέχης τὸν ἑαυτόν σου, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα ποὺ διδάσκεις. Νὰ ἐπιμένης σ' αὐτά, γιατὶ ὅταν κάνης αὐτὸ ποὺ σοῦ προτρέπω καὶ τὸν ἑαυτόν σου θὰ σώσης ἀλλὰ κι' ἐκείνους ποὺ σὲ ἀκοῦνε.

Νὰ μὲ πόση ἀγάπη μιλᾷ ὁ Παῦλος στὸν Τιμόθεο. Ἀλλὰ ἡ ἐπιστολή του αὐτὴ σώζεται μέχρι σήμερον καὶ εἶναι σὰν νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ ἴδια πράγματα καὶ σὲ μᾶς. Δὲν σᾶς δίνουν τὰ λόγια αὐτὰ τὴν ἐντύπωσιν ἑνὸς πατέρα ἢ μιᾶς μητέρας ποὺ συμβουλεύει τὰ παιδιά της; Νὰ προσέχης, παιδί μου χριστιανέ, τὸν ἑαυτό σου. Ἔξω στὴν ζωὴ ὑπάρχουν πολλὲς πλεκτάνες καὶ πολλὲς ἐνέδρες ποὺ ζητοῦν νὰ μολύνουν τὴν ζωήν σου, τὴν ψυχήν σου, τὸ σῶμά σου. Θὰ σὲ πλησιάσουν μὲ στολίδια καὶ μὲ μυρωδικά, θὰ σὲ μιλήσουν μὲ γλυκύτητα καὶ λόγια κολακευτικά, θὰ σὲ τραβήξουν σὲ κέντρα δῆθεν γιὰ νὰ περάσετε ἀθῶα τὴν ὥρα σας. Θὰ σὲ ποῦν πόσο εὐχάριστα θὰ περάσετε τὲς ὧρες ἐπάνω στὴν πράσινη τράπεζα. Θὰ εἶναι φίλοι αὐτοὶ ποὺ θὰ σοῦ τὰ ποῦν ὅλα αὐτά. Δυστυχῶς εἶναι φίλοι κι' αὐτοὶ ποὺ θὰ σοῦ δώσουν τὸ πρῶτο σιγαρέττο τοῦ χασίς. Θὰ εἶναι φίλοι κι' αὐτοὶ ποὺ θὰ σοῦ ποῦν ἄφησε τὴν γυναῖκά σου καὶ μιὰ μέρα μόνη μὲ τὰ παιδιὰ γιὰ νὰ πᾶτε στὴν πόλι τῆς ἁμαρτίας νὰ δοκιμάσετε τὴν τύχην σας. Ἔτσι ἀρχίζει τὸ πρῶτο βῆμα τῆς καταστροφῆς. Γιατὶ γιὰ νὰ ἀφήνης μιὰ ὁλόκληρη μέρα καὶ μιὰ ὁλόκληρη βραδυὰ τὴν γυναῖκα μὲ τὰ παιδιὰ εἶναι ἡ πρώτη μεγάλη ἀπόφασι γιὰ νὰ τινάξης ἀπὸ πάνω ἀπὸ τοὺς ὤμους σου τὲς οἰκογενειακές σου ὑποχρεώσεις καὶ τὲς εὐθύνες σου. Γιὰ νὰ κάνης τί; Νὰ διασκεδάσης. Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔρχεται ὁ σοφὸς καὶ ἅγιος Παῦλος νὰ σοῦ πῇ μὲ τρυφερότητα: Μὴ τὸ κάνης αὐτό. Πρόσεχε τὸν ἑαυτόν σου. Πρόσεχε τὴν ἀξιοπρέπειά σου καὶ τὸν χαρακτῆρά σου καὶ τὴν τιμήν σου καὶ τὴν ἠθικήν σου καὶ τὲς χριστιανικὲς καὶ οἰκογενειακές σου ὑποχρεώσεις. Ὅλα τὰ μεγάλα ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ ἐγκλήματα ἔτσι ἀρχίζουν. Μὰ δὲν πειράζει, ἂς τὸ κάνω σήμερα αὐτὸ καὶ αὔριο δὲν τὸ κάνω. Μὰ πάντα ἡ ἀρχὴ εἶναι ποὺ φέρνει τὸ τέλος καὶ τὸ τέλος εἶναι συχνὰ τόσο τραγικό, τόσο σάπιο, τόσο καταστρεπτικό. Πρόσεχε λοιπὸν τὸν ἑαυτό σου. Μὰ δὲν φτάνει μόνον αὐτό. Τοῦ καλοῦ χριστιανοῦ ἡ θέσις μέσα εἰς τὴν ἁμαρτωλὴ αὐτὴν κοινωνίαν δὲν εἶναι μόνον νὰ προσέχῃ τὸν ἑαυτόν του, ἀλλὰ καὶ νὰ προσέχῃ καὶ τί διδάσκει. Ἂν ὁ Παῦλος αὐτὴν τὴν σύστασιν κάνῃ εἰς τὸν Τιμόθεον, πόσο περισσότερο τὴν σύστασιν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴ προσέξουμε ἐμεῖς σήμερα. Καὶ ὅπως στὴν ζωή μας μπορεῖ εὔκολα νὰ πέσουμε καὶ νὰ ξεπέσουμε, ἔτσι μπορεῖ νὰ συμβῇ καὶ σ' αὐτὰ ποὺ λέμε καὶ διδάσκουμε. Παράδειγμα ἔχουμε τοὺς μεγάλους αἱρετικοὺς τοῦ χριστιανισμοῦ. Μήπως κάποτε καὶ κεῖνοι δὲν ἦσαν καλοὶ χριστιανοί; Κι' ὅμως κατεστράφησαν καὶ κατέστρεψαν κι' ἄλλους, γιὰ νὰ μὴν προσέχουν τὴν γλῶσσάν τους καὶ νὰ μὴ συγκρατοῦν τὲς σκέψεις ποὺ τοὺς ἤρχοντο στὸ μυαλό. Εὔκολα μᾶς παρασύρει ἡ σκέψις ὅταν δὲν ἔχουμε κάποιο δυνατὸ ἐκεῖ μέσα χέρι γιὰ νὰ σωφρονίζῃ τοὺς διαφόρους λογισμοὺς ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἐξωτερικευθοῦν. Εὔκολα ἡ γλῶσσα μπορεῖ νὰ μᾶς ἀνάψῃ φωτιὲς ἐκεῖ ποὺ δὲν τὲς περιμέναμε, ὅταν τὴν ἀφήνουμε μέσ' στὸ στόμα νὰ χοροπηδᾷ καὶ νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει δίχως περιορισμὸ καὶ ἔλεγχο. Ἡ γλῶσσα γίνεται τὸ ὄργανο τῆς γλυκύτητος καὶ τῆς καλωσύνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ δηλητηρίου καὶ τῆς διαβολικῆς καταστροφῆς. Ὤ! χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Δὲν πρόκειται γιὰ κάτι ποὺ δὲν χρειάζεται προσοχή. Πρόσεχε λοιπὸν καὶ τί διδάσκεις. Δὲν ἐπρόσεξε ὁ Ρενὰν καὶ σήμερα λογίζεται μεταξὺ τῶν ἀθέων. Δὲν ἐπρόσεξε ὁ ὑπουργὸς καὶ κατεδικάσθη ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν. Δὲν ἐπρόσεξε ὁ σπουδαστὴς καὶ ἐτέθη μιὰ μαύρη κηλίδα στὸ μέλλον του. Πρόσεχε λοιπὸν σ' αὐτὸ ποὺ διδάσκεις. Πρόσεχε νἆναι καλὸ καὶ ἠθικὸ καὶ νὰ εἶναι σύμφωνο μ' αὐτὸ ποὺ διδάσκει ὁ Θεός. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει τίποτε τελειότερο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἐδίδαξε ὁ Θεός. Καὶ τότε σ' αὐτὸ ποὺ διδάσκεις πρόσεξε νἆσαι σταθερός. Νὰ μὴ παρασύρεσαι εὔκολα. Νὰ μὴ δειλιάζῃς. Ἐκεῖ εἶναι ποὺ πρέπει ὁ χριστιανὸς νὰ ἔχῃ ἀντοχὴ καὶ θάρρος καὶ δύναμι. Θὰ βρεθῇς μπροστὰ σὲ ἁμαρτωλοὺς καὶ κακοὺς καὶ εἴρωνας καὶ ἀρνητὰς ποὺ μὲ κάθε τρόπο θὰ προσπαθήσουν νὰ καταστρέψουν τὲς βάσεις τῆς ὡραίας καὶ οἰκοδομητικῆς διδασκαλίας σου. Θὰ σοῦ ποῦν πὼς εἶσαι καθυστερημένος καὶ ἀνίκανος νὰ δῇς τὴν πραγματικότητα. Θὰ σὲ κοροϊδεύσουν καὶ θὰ περιγελάσουν αὐτὰ ποὺ προσπαθεῖς ἀπὸ εὐγένεια χριστιανικὴ καὶ ἀρετὴ νὰ μεταδώσῃς στοὺς ἄλλους. Μὴν κάμπτεσαι. Μὴ δειλιάζῃς. Κράτησε γερὰ τὸ τιμόνι. Μὴ φοβηθῇς. Στάσου καρτερικὸς καὶ ὑπερήφανος μπροστὰ στὰ χτυπήματα αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ, ξέροντας πὼς ἔτσι σὲ θέλει ὁ καλὸς Θεὸς νἆσαι καὶ ἔτσι νὰ ἀγωνίζεσαι γιὰ τὴν πίστι Του τὴν ἁγία καὶ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πραγματικὰ ἔτσι κερδίζουμε τὴν σωτηρία καὶ ἔτσι σώζουμε καὶ τοὺς ἄλλους. Βρές μου ἕναν ποὺ ἀγωνίστηκε γιὰ τὸ καλὸ καὶ δὲν βρῆκε ἐμπόδια καὶ δυσκολίες καὶ ἐχθρούς. Ἀλλὰ πάλιν τί ἀξία θὰ εἶχε ἡ σωτηρία καὶ ἡ παντοτεινὴ εὐτυχία νὰ μᾶς ἤρχοντο αὐτόματα; Τότε φαίνεται δυνατὸς καὶ ὡραῖος ὁ χαρακτὴρ μας, ὅταν κι' ὅταν ἀκόμη προσπαθοῦν νὰ ἐξουδετερώσουν τὸ ἔργο μας ἐμεῖς προσπαθοῦμε νὰ νικήσουμε. Νὰ νικήσουμε ὄχι ἀνθρώπινες νίκες ἀλλὰ οὐράνιες. Ἂς προσέχουμε λοιπὸν τὸν ἑαυτό μας, τὴν διδασκαλία μας καὶ τοῦ Παύλου τὴν συμβουλὴ στὸν Τιμόθεο.

Π. Φ.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ

ΣΥΧΝΑ ὅταν ἐπισκέπτωμαι διαφόρους οἰκογενείας μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ βγάλω συμπεράσματα τὰ ὁποῖα βέβαια δὲν τὰ ἐξωτερικεύω. Ἀλλὰ ἐρωτῶ, ὑπάρχει ὡραιότερο πρᾶγμα ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπη κανεὶς σπίτια μέσα στὰ ὁποῖα ὑπάρχει ὁ Θεός; Ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ὁ Θεὸς ὑπάρχει καὶ τάξις καὶ σεβασμός. Τί ὡραῖο πρᾶγμα νὰ κάθωνται ὅλοι γύρω στὸ τραπέζι γιὰ νὰ φάγουν ὅ,τι ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἔδωκε ἀφοῦ πρῶτα ὅλοι μαζὺ ποῦν τὴν προσευχή! Ἔχω δῆ βέβαια καὶ σπίτια ποὺ τὰ παιδιὰ τοὺς γονεῖς τοὺς θεωροῦν ξένους καὶ τοὺς μιλοῦν μὲ αὐθάδεια καὶ σαρκασμό. Ἀλλὰ ἔχω δῆ καὶ σπίτια στὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς ἔχουν ὅλο τὸ μεγαλεῖό τους καὶ τὰ παιδιά τους τοὺς λατρεύουν καὶ τοὺς μιλοῦν μὲ ἀγάπη καὶ τιμὴ καὶ σεβασμὸ καὶ ὑπακοή. Αὐτὰ ὅμως ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπὸ μιὰ πνευματικὴ ζωὴ ὅσο καὶ ἂν πολλοὶ δὲν θέλουν νὰ τὸ παραδεχθοῦν. Θὰ πῆτε ὅτι εἶναι ἡ ἀνατροφὴ ποὺ τὰ κανονίζει ὅλα αὐτά. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὴ ἡ ἀνατροφή; Εἶναι κάποια μηχανικὴ κίνησις; Εἶναι τὸ φάρμακο ποὺ τὸ ἀγοράζεις ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο; Ὄχι. Τίποτα ἀπὸ αὐτὰ δὲν εἶναι. Εἶναι ἡ προσωπικότης μας, ὁ χαρακτὴρ μας, ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον σκεπτόμαστε καὶ πιστεύουμε. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ ἀνατροφή. Συχνὰ ἀκούονται παράπονα ἀπὸ μερικοὺς γονεῖς ποὺ συνοψίζονται σ' αὐτὴν τὴν φράσιν. Ἔδωκα τὰ πάντα στὰ παιδιά μου. Ὅ,τι καὶ ἂν ἐζήτησαν τὸ εἶχαν. Τί φταίω λοιπὸν ἐγὼ ἂν δὲν πῆραν τὸν καλὸν δρόμον; Ἐδῶ ἀκριβῶς εἶναι ἡ μεγάλη πλάνη. Ἐδῶ φαίνεται καθαρὰ αὐτὸ ποὺ εἶπα γιὰ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ τί πιστεύουμε. Οἱ γονεῖς αὐτοὶ δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν ὅτι τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ δὲν εἶναι ἐκεῖνα ποὺ διαμορφώνουν τὸν χαρακτῆρα, τὴν ψυχὴν τῶν παιδιῶν τους. Κάποτε μάλιστα αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ εἶναι ποὺ τὰ καταστρέφουν καὶ τὰ κάμουν μαλθακὰ καὶ ἔκφυλα. Πᾶρτε τὰ παιδιὰ ποὺ στὲς ἀμμουδιὲς τὸ καλοκαῖρι κάμουν αὐλάκια καὶ ρίχνουν μέσα νερὸ νὰ τρέξη. Τὸ νερὸ θὰ τρέξη μέσα στὸ σχῆμα ποὺ ἔχει τὸ αὐλάκι. Τὸ σχῆμα ποὺ τοῦ ἔδωκε τὸ παιδί. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τοὺς γονεῖς καὶ τὰ παιδιά. Ἡ ζωή τους παίρνει τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀνατροφῆς ποὺ κυρίως πῆραν ἀπὸ τὸ σπίτι. Καὶ ἡ ἀνατροφὴ αὐτὴ εἶναι ὄχι ὕλη ἀλλὰ πνεῦμα. Τί εἶπαν οἱ γονεῖς στὰ παιδιά τους, τί συμβουλὲς τὰ ἔδωκαν, τί ἔκαναν γιὰ νὰ ἀποδείξουν ὅτι αὐτὰ ποὺ τοὺς ἔλεγαν ἦσαν καλά, ἔγιναν αὐτοὶ παράδειγμα εἰς τὰ παιδιά τους; Ἔτσι ἀρχίζει ἡ ἀνατροφὴ ποὺ δὲν εἶναι κάτι εὔκολο καὶ ἔχει κόπους καὶ πόνους.

Ἀλλὰ ἂς μιλήσουμε ἀκόμη γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ἀνατροφῆς. Ἂν δὲν εἶσαι κηπουρὸς δὲν μπορεῖς νὰ ξέρης τὲς ἀρρώστιες τῶν λουλουδιῶν καὶ οὔτε νὰ κάμης ἕνα καλὸ κῆπο. Ἂν λίγα πράγματα ξέρης γιὰ τὰ λουλούδια καὶ τὰ φυτὰ καὶ αὐτὰ ποὺ θὰ ἀποδώσης θὰ εἶναι λίγα. Ἕνας στὸν κῆπό του, μοῦ ἔλεγε πώς, πρὸ καιροῦ ἐφύτεψε ἕνα δένδρο ἀβοκάντος καὶ περιμένει τὸ δένδρο νὰ μεγαλώση καὶ νὰ βγάλη καρποὺς μὲ τοὺς ὁποίους θὰ προμηθεύεται ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ κάμη σαλάτες μὲ ἀβοκάντος. Ἀλλὰ μάτην κοπιάζει διότι εἰς τὴν πόλιν μας τὸ κλῖμα δὲν εὐνοεῖ τὸν καρπὸν αὐτόν. Τὸ ἴδιο λοιπὸν συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς γονεῖς ποὺ δὲν φροντίζουν αὐτοὶ πρῶτα νὰ ἀποκτήσουν τὰ ἐφόδια ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἱκανότητα νὰ δώσουν τὴν κατάλληλη ἀνατροφὴ στὰ παιδιά τους. Ἂν ἔξαφνα οἱ γονεῖς δὲν ἔχουν πίστιν καὶ φόβον Θεοῦ, πῶς μποροῦν νὰ κάμουν τὰ παιδιά τους θεοφοβούμενα καὶ νὰ τὰ δώσουν τὰ πνευματικὰ ἐκεῖνα ἐφόδια ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ νὰ γίνουν καλὰ καὶ νὰ ἔχουν ψυχικὴν ἰσορροπίαν εἰς τὴν ζωήν; Καὶ τί εἴδους καλὸ μπορεῖ νὰ ὑπάρξη ἔξω ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ; Ἀνατροφὴ θὰ πῆ τὴν ἀρετή μας νὰ τὴν κάμουμε νὰ λειτουργήση μέσα στὸ σπίτι. Ἀνατροφὴ θὰ πῆ τὰ λόγια καὶ τὰ ἔργα μας νὰ δείχνουν φανερὰ πῶς ἐμπνέονται ἀπὸ δικαιοσύνην. Ἀνατροφὴ θὰ πῆ νὰ ἔχουμε καλωσύνη καὶ εἰρήνη καὶ εὐτυχία μέσα μας ποὺ νὰ πηγάζουν ἀπὸ μιὰ καθαρὴ πίστι στὸν Θεὸ τῶν Πατέρων μας κι' αὐτὰ νὰ τὰ ἐκδηλώνουμε παντοῦ ὅπου βρισκόμαστε καὶ πρὸ παντὸς μέσα στὸ σπίτι μας. Ὕστερα ἀνατροφὴ θὰ πῆ ἀγάπη πλούσια καὶ ἁγνὴ καὶ πλατειὰ ὄχι μόνον στὰ παιδιά μας ἀλλὰ καὶ στοὺς ξένους. Ἂν πραγματικῶς ἔχουμε τέτοια ἀγάπη, δὲν μποροῦμε νὰ τὴν κρύψουμε οὔτε ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ξένων, ἀλλ' οὔτε ἀπὸ τὰ μάτια τῶν παιδιῶν μας. Καὶ θὰ τὴν καταλάβουν τὰ παιδιὰ δίχως ἐμεῖς νὰ καταβάλουμε κάποια προσπάθεια. Καὶ θὰ μεγαλώσουν τὰ παιδιὰ μέσα στὴν εἰρήνη, τὴν ἀγάπη, τὴν δικαιοσύνη, τὴν τιμιότητα, τὴν καλωσύνη, τὴν εὐσέβεια, τὴν σοβαρὴ σκέψι, τὴν ἀρετή. Τί εἴδους ὅμως θὰ εἶναι ὅλα αὐτὰ ἂν δὲν βγαίνουν μέσα ἀπὸ τὴν ὡραία πίστι τοῦ Θεοῦ μας; Θὰ εἶναι ψεύτικα καὶ ὑποκριτικά. Γι' αὐτὸ καὶ ὅπου ὑπάρχουν τέτοιες ψεύτικες καταστάσεις ὑπάρχει ἡ δυστυχία. Μέσος ὅρος δὲν χωρεῖ. Ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν καὶ θρησκεία εἶναι δυὸ πράγματα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ χωρισθοῦν. Ὅπου χωρίζονται ὑπάρχουν καὶ τὰ οἰκογενειακὰ δράματα καὶ τὰ παιδιὰ δὲν κάμουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ συνεχίζουν τὴν δυστυχία καὶ τὰ δράματα τῶν γονέων. Μονάχα ὁ Θεὸς φέρνει τάξι καὶ εὐτυχία στὸ σπίτι. Μονάχα ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ ὁδηγήση τοὺς γονεῖς εἰς τὸ νὰ μορφώσουν καλὰ τὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν τους. Μὴ λέτε λοιπόν, γονεῖς, ὅτι τὰ πάντα δώσατε στὰ παιδιά σας. Σκεφθῆτε· τὰ δώσατε καθαρὴ καὶ δυνατὴ θρησκεία; Θρησκεύετε σεῖς; Αὐτὸ εἶναι τὸ βασικὸ ζήτημα. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὕστερα ἄλλη συζήτησις μπορεῖ νὰ γίνη. Ἀνατροφὴ δίχως πίστι καὶ μάλιστα βαθειὰ ἀπὸ μέρους σας δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοηθῆ. Ἂς προσέξουμε λοιπόν.

Π. Φ.

ΚΡΙΣΕΙΣ

SACRA VIRGINITAS

Ἡ ἐσχάτως ἀπολυθεῖσα ἐγκύκλιος τοῦ Πάπα Πίου καίτοι οὐδὲν καινὸν παρουσιάζει εἰς τὴν ἀπὸ αἰώνων διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς ἀξίας τῆς «παρθενίας» διά τε τοὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὅμως ἀνανεώνει εἰς τὰς κρισίμους ταύτας περιστάσεις, τοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ τῆς ὑλοφροσύνης, τὸ κήρυγμα τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἠθικῆς ὡραιότητος τῆς παρθενικῆς ζωῆς. Πρὸ ἐτῶν καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ ἐν Ἀμερικῇ ὁ τότε Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. κ. Ἀθηναγόρας καὶ νῦν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ δι' ἐγκυκλίων ἐπιστολῶν καὶ διὰ κηρυγμάτων ἐτόνισε τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν χρησιμότητα καὶ τὸ ἀπερίσπαστον τῆς «Ἱερᾶς Παρθενίας» τῆς ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς μεγάλης συμβολῆς ἣν θὰ ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν εὐγενῶν καὶ ἁγίων σκοπῶν τῶν Ἐκκλησίας μας καὶ ἐνταῦθα.

Εἰς τὴν ἀχανῆ χώραν ἐν ᾗ βιοῦμεν μέγας ἀριθμὸς ὁμογενῶν καὶ ὁμοδόξων, εἴτε λόγῳ συνθηκῶν εἴτε λόγῳ χριστιανικῶν πεποιθήσεων παρέμεινεν ἄγαμος. Πόσον ἐξυπηρετικὸν καὶ ψυχοσωτήριον θὰ ἦτο ἂν οἱ πολυπληθεῖς οὗτοι ὁμογενεῖς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων προσήγγιζον ἔτι περισσότερον τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συνέδεον τὸν βίον καὶ τὴν διάθεσιν αὐτῶν μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας τὰς πνευματικὰς καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ προσέφερον ἑαυτοὺς προθύμους καὶ ἀόκνους ἐργάτας εἰς τὸ εὐρὺ πρόγραμμα τὸ διαρκῶς εὐρυνόμενον τῆς Σεβ. Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν κατὰ τόπους κοινοτήτων! Ὁ παρθενικὸς βίος ἄνευ θυσιῶν καὶ ἀφοσιώσεως εἰς δρῶσαν ἐργασίαν δυνατὸν νὰ περιπέσῃ εἰς τὴν κατηγορίαν ἑνὸς ἐγωϊστικοῦ ἐσωτερικοῦ ψυχονευρισμοῦ. Τὴν ἀνωτάτην ἔκφρασιν αὐτῆς εὑρίσκει ἡ «παρθενία» μόνον ἐν τῇ προσφορᾷ καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΙΣ

Ὁμολογοῦμεν ὅτι διὰ πάντα εἰλικρινῶς θρησκεύοντα ἡ διαφήμισις εἰς τὰ τῆς Θείας Λατρείας προσβάλλει τὴν βαθυτέραν θρησκευτικὴν εὐαισθησίαν. Πλήν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς διατελεῖ ἡ κοινωνία τῆς σήμερον καὶ ἡ τεραστία δύναμις τῆς διαφημίσεως εἰς τὴν δημιουργίαν ἔστω καὶ θρησκευτικῶν ἐπιτυχιῶν, κατήντησεν ἡ διαφήμισις νὰ ἀποτελῇ στοιχειῶδες καὶ ἀπαραίτητον στοιχεῖον προωθήσεως τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Βεβαίως ὑπὸ τὴν λέξιν ταύτην τῆς διαφημίσεως στεγάζονται ποικιλίαι παντοειδεῖς. Διαφήμισις ὅμως ἐγκλιματισμένη ἐντὸς τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν τῆς αὐστηρότητος, τῆς σοβαρότητος καὶ τῆς ἰδιαζούσης προσφορᾶς τῆς Ὀρθοδοξίας οὐδόλως ἄσκοπος καὶ περιττὴ εἶναι. Καὶ διαφήμισις ὑπὸ τύπον συγκεντρώσεως ἐπὶ τῷ αὐτῷ καὶ συστηματικῆς καὶ καταλλήλου διαμοιράσεως τῶν ἐπὶ μέρους καὶ γενικῶν ἐπιτυχῶν κατακτήσεων καὶ ἐνσαρκώσεων τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ ἁπανταχοῦ τοῦ κόσμου κέντρα διαδόσεως πολλὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν σκοπιμότητα θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξυπηρετήσῃ. Ἐπίσης εἰς τὰ ἑκασταχοῦ Ἐκκλησιαστικά μας Κέντρα σκόπιμον θὰ ἦτο νὰ ἑδρεύουν διαρκεῖς ἐπιτροπαὶ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμέναι διὰ τὸν σκοπὸν τῆς παρακολουθήσεως ἁπάντων τῶν ζητημάτων, ἐπιστημονικῶν τε καὶ κοινωνικῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν οὐχὶ μόνον τῆς προπαρασκευῆς ἐργασίας πρὸς μελέτην τῶν κατὰ τόπους διαρκῶν συνόδων καὶ ἀρχηγῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς προετοιμασίας ἐγκυκλίων ἐπιστολῶν, αἵτινες ἀναγινωσκόμεναι ὑπὸ τῶν Πατριαρχῶν νὰ ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κοινωνίας καὶ διαφώτισιν καὶ καθοδήγησιν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἀκούεται ὀλίγον στιβαρώτερον ἡ φωνὴ τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὸν παγκόσμιον τύπον καὶ τὸ ραδιόφωνον.

ΜΙΑ ΓΝΩΜΗ

Μίαν γνώμην ἐκφράζομεν. Καὶ τὴν ὑποβάλλομεν μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, διότι καὶ πολὺ στενὰ τὰ ὅρια τῆς ὀπτικῆς μας ἀκτῖνος εἶναι. Ἡ γνώμη μας αὕτη ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν ἐποχήν μας καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μας. Τὸ ὅτι μεταβατικὴ εἶναι ἡ περίοδος ἣν διερχόμεθα δὲν χρήζει πολλῆς ἀποδείξεως. Ἀκριβῶς ὅμως τὸ γεγονὸς αὐτὸ μᾶς ἐμβάλλει εἰς πολλοὺς συλλογισμούς. Αἱ μεταβατικαὶ περίοδοι καταλήγουν εἰς καταστάσεις ἴσας πρὸς τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας καταβάλλει τις διὰ τὸ ἄλφα ἢ τὸ βῆτα ζήτημα καὶ τὴν διάρκειάν των. Συνεπῶς πολὺ φυσικῶς προβάλλουν τὰ ἐρωτήματα: Κατέβαλεν ἡ Ἐκκλησία μας τὰς δεούσας δυνάμεις καὶ προσπαθείας διὰ τὴν κατοχύρωσιν τοῦ πνεύματος τῆς θρησκείας μας εἰς τὰ μετέπειτα; Ἐχειρίσθη τὴν πίστωσιν χρόνου ἀξίως τῆς ἀποστολῆς της; Ἐτονίσαμεν ἐν ἀρχῇ ὅτι ἡ ὀπτική μας ἀκτὶς εἶναι περιωρισμένη. Κατ' ἀκολουθίαν εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν. Ἂς ἀπαντήσῃ ὅμως ἡ συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας. Διότι ἂν καὶ ἐκείνη δὲν ἀπαντήσῃ ὑπάρχει πιθανότης νὰ ἀπαντήσουν «τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου». Ὅταν ἐκεῖνα ἀπαντοῦν πολλὴ θλῖψις καταλαμβάνει ἅπαντας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ

Πολὺ δέον νὰ ἀνησυχήσῃ ὅλους μας τὸ ζήτημα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν πιστῶν μας. Αἱ ἐξ αὐτοῦ διαπιστώσεις δὲν εἶναι εὐχάριστοι καὶ ἐν πολλοῖς δὲν ἀπέχουν τῆς τραγῳδίας. Ἂς μελετήσωμεν τὸν τρόπον τοῦ ἐκκλησιασμοῦ, τὰ μέσα δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται, τὴν συναισθηματολογίαν καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐκδηλώσεώς του, τὴν θέσιν ἣν λαμβάνει ἀπέναντι τῆς πίστεως, τὴν ἀνταπόκρισιν πρὸς τοὺς σκοποὺς δι' οὓς ὑπάρχει. Ἐξ ὅλων αὐτῶν προάγεται τις νὰ ἐρωτήσῃ: Μήπως ριζικὰ μέτρα πρέπει νὰ ληφθοῦν; Μήπως δὲν θὰ ἦτο πολλοῦ λόγου ἀξία ἡ μελέτη τῆς ἀνασκοπήσεως τῆς καταστάσεως ταύτης ἔστω καὶ ἁπλῶς διότι προδίδει τὴν ἐξασθένησιν τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τοῦ σημερινοῦ χριστιανοῦ μας εἰς σημεῖον ἐπικίνδυνον καὶ ἀποκαρδιωτικόν; Τάχα θὰ προσέξωμεν ἐγκαίρως τὴν σοβαρὰν αὐτὴν λεπτομέρειαν;

Π. Φ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΚΑΙ τί δὲν ἔχει προσφέρει ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὴν κοινωνίαν. Τιμοῦμε τοὺς ἥρωας καὶ παρασημοφοροῦμε τοὺς ἀνδρείους. Μὰ νὰ πῶς ἡ ἰδέα τοῦ ἡρωϊσμοῦ ἐπέδρασε συνειδητὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῶν κοινωνιῶν ποὺ ἔζησαν ὕστερα ἀπὸ τὸν Χριστόν. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς μᾶς μεταφέρει τοὺς ἑξῆς λόγους τοῦ Χριστοῦ: «Λέγω δὲ σὲ σᾶς τοὺς φίλους μου· θὰ ἀντιμετωπίσετε κινδύνους καὶ διωγμούς. Μὴ παρασυρθῆτε εἰς ὑποκρισίαν διὰ νὰ ἀσφαλισθῆτε ἀπ' αὐτούς. Μὴ φοβηθῆτε ἀπ' ἐκείνους ποὺ θανατώνουν τὸ σῶμα καὶ ὕστερα τίποτε παραπάνω δὲν μποροῦν νὰ κάνουν».

Ἔτσι ἀρχίζει νὰ ἐπιβάλλεται ἡ ἀγάπη εἰς τὰ ἰδανικά. Τὰ ὑλικὰ παίρνουν δευτερεύουσαν θέσιν. Τὰ πνευματικὰ ἀνεβάζονται στὴν πρώτη θέσι ἐκείνων ποὺ πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ἐξελίσσεται ἡ κοινωνία ἐπάνω στὴν γραμμὴν αὐτήν. Ἔτσι καὶ σήμερα, κι' ἀπὸ ἀνθρώπους ἀκόμα ποὺ δὲν ἔχουν πάρει διπλώματα σχολείων, ἀκοῦμε σκέψεις κάποτε ὑπέροχες. Αὐτοὶ εἶναι συχνὰ ποὺ ὅταν κινδυνεύουν τὰ ἰδανικὰ τῆς πατρίδος καὶ αἱ ἠθικὲς ἀξίες ὄχι μόνον σπεύδουν μὲ ἁγνὸ πατριωτισμὸ νὰ ἀγωνισθοῦν στὰ μέτωπα, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους τομεῖς γιὰ νὰ ὑπερασπισθοῦν ἐκεῖνο ποὺ θεωρεῖται στὰ ἔθνη ὁ πραγματικὸς θησαυρός. Καὶ μεῖς ὅμως πρέπει νὰ σταθοῦμε μὲ πραγματικὸ ἐνδιαφέρον μπροστὰ στὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ. Θυμᾶμαι τὴν στιγμὴν αὐτὴν κάτι ποὺ πρὶν χρόνια μοῦ ἔκανε ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσι. Ἦταν ἡ εἰκὼν ἑνὸς ζωγράφου ποὺ παρίστανε ἕνα ὡραῖο καὶ ἡρωϊκὸ ἄνθρωπο ποὺ τὸν εἶχαν περιτριγυρίσει ἄγριοι καὶ σκληροὶ ἐχθροί, ποὺ εἶχαν ἀπαίσιες καὶ κακοῦργες μορφὲς καὶ κρατοῦσαν στὰ χέρια τους κοφτερὰ μαχαίρια, σουγλερὰ σίδερα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, μὲ τὰ ὁποῖα τοῦ κεντοῦσαν τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔτρεχε ἄφθονο τὸ αἷμα. Ὁ ἕνας τοῦ ἔβγαζε τὰ μάτια καὶ ὁ ἄλλος τοῦ ἔσφιγγε τὸν λαιμό. Ἀλλὰ ἐκεῖνος καμμία προσπάθεια δὲν κατέβαλλε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του καὶ μόνον μὲ τεντωμένο τὸ χέρι κρατοῦσε ἕνα πυρσὸ ἀναμμένο ποὺ ἡ φλόγα του προσπαθοῦσε νὰ κρατηθῇ ἔξω ἀπὸ τὸ σύμπλεγμα ἐκεῖνο τῶν ἐχθρῶν του. Ἡ ἔννοια τοῦ ζωγραφικοῦ αὐτοῦ πίνακος ἦταν αὐτὴ ποὺ ὁ Ἰησοῦς δηλώνει μ' αὐτὰ ποὺ ἀνέφερα παραπάνω. Κι' ἂν ὅλα τὰ χάσουμε δὲν ἔχει καὶ τόσην σπουδαιότητα, ἀλλὰ ἂς μὴ ἀφήσουμε ποτὲ νὰ καταστρέψουν τὴν ἱερὴ φλόγα ποὺ ἔχουμε μέσα μας. Τὴν φλόγα τῆς πίστεως, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς καλωσύνης. Κι' ἀκόμα τὴν ὑπέροχη φλόγα τῆς τιμῆς, τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῶν πνευματικῶν ἐκείνων ἀρχῶν ποὺ μᾶς ξεχωρίζουν ἀπὸ τὰ ζῶα τὰ ἄλογα καὶ μᾶς ἀνεβάζουν καὶ εἰς τὴν συνείδησίν μας καὶ ἀντικειμενικά. Κάθε μέρα βλέπουμε πόσο ὑποδεέστερη καὶ φθαρτὴ καὶ ἐχθρικὴ εἶναι αὐτὴ ποὺ λέμε ὕλη καὶ πόσο μπορεῖ νὰ παρασύρῃ τὸν ἄνθρωπο στὸ κακό. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀσκηθῇ ὁ νοῦς καὶ ἡ ψυχή. Αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο γιατὶ ἡ ὑπουλότης ποὺ χρησιμοποιεῖ ἡ ὕλη ἀποβαίνει πολὺ ἐπικίνδυνη σ' ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἔχουν ἀσκημένη τὴν χριστιανικὴ τους παρατήρησι. Ἡ πάλη δὲ μεταξὺ ὕλης καὶ πνεύματος δὲν ἐπιβάλλεται μόνον ἀπὸ ἐξωτερικὰ αἴτια ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐσωτερικά. Ἐξαρτᾶται πῶς βλέπουμε τὴν θέσι τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὸν κόσμον αὐτὸν καὶ πῶς ἑρμηνεύουμε τοὺς σκοποὺς τῆς ζωῆς. Ἂς εἶναι ὅμως. Ἡ νίκη τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς γοητείας καὶ τῆς ἑλκυστικότητος τῆς ὕλης εἶναι ποὺ λυτρώνει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐξυψώνει καὶ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῶν φρονίμων ἀνθρώπων. Πρὸ παντὸς ἐκείνων ποὺ ἔχουν συνείδησιν καὶ γνωρίζουν τοὺς εὐγενεστέρους σκοποὺς γιὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἐργαζώμαστε καὶ νὰ κοπιάζουμε. Προτοῦ φθάσουμε σὲ κανένα ἄλλο σημεῖο καὶ μέτρο ἐνεργείας πρῶτα αὐτὸ πρέπει νὰ καταλάβουμε καθαρά. Ὕστερα ὁ δρόμος ἀνοίγει διάπλατος καὶ ἔρχεται ἡ δόξα καὶ ἡ σωτηρία. Ἔτσι τὴν εἶδαν τὴν πίστι καὶ τὸ μαρτύριό τους οἱ χριστιανοὶ μάρτυρες. Ὅταν σὲ ἕνα τέτοιο ὕψήλωμα πνευματικὸ φθάσῃ τὸ πνεῦμα, κανένα μαρτύριο σωματικὸ δὲν μπορεῖ νὰ νικήσῃ. Θαρρεῖ κανεὶς πῶς κάθε πόνος καὶ κάθε στέρησις συντομεύουν τὲς ἀποστάσεις πρὸς τὴν εὐτυχία μας καὶ μᾶς φέρνουν τὴν θωπεία τοῦ Θεοῦ σὰν ἐπιβράβευσι καὶ βεβαίωσι ὅτι βρισκόμαστε πειὰ ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς ἀδυναμίας τῆς ἀνθρώπινης καὶ μπαίνουμε στὴν ἀπαλλαγὴ ἀπ' τὲς ἐπιδράσεις καὶ τὲς αἰσθήσεις τοῦ πόνου καὶ τοῦ συμφέροντος, ὅπως μετρᾶται στοὺς καθημερινοὺς ὑπολογισμούς. Αὐτὴ εἶναι δύναμις καὶ τέτοιες δυνάμεις μᾶς φέρνουν κοντὰ στὴν τελειότητα. Πρέπει νὰ τὸ πιστέψουμε αὐτό. Ἀκόμη πρέπει νὰ μὴ μᾶς διαφεύγῃ ὅτι τὰ ὅρια τῆς ὕλης εἶναι περιωρισμένα. Ἐνῷ τὸ πνεῦμα εἶναι ἄπειρο. Καὶ σ' αὐτὸ μέσα τὸ ἄπειρο ἔχει μιὰ θέσι ἡ προσωπικότητα καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἀφοῦ εἶναι ἔτσι αὐτὸ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς, πρέπει νὰ μὴ ξεχνοῦμε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ. Ἂς τραβήξουμε λοιπὸν τὸ βλέμμα ἀπὸ τὸ σῶμα, τοῦ ὁποίου ὄχι σπάνια γινόμαστε δοῦλοι καὶ τὸ ὁποῖο τὸ ὑπηρετοῦμε τυφλὰ φθάνοντες μέχρι τοῦ σημείου νὰ μὴ μποροῦμε κάποτε τίποτε ἄλλο νὰ σκεφθοῦμε ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μᾶς ζητᾷ διαρκῶς, καὶ ἡδονὲς καὶ ἀπολαύσεις καὶ παντοειδεῖς ἰδιοτροπίες καὶ θυσίες, καὶ ἂς ἀγωνιστοῦμε γενναῖα καὶ ἡρωϊκὰ γιὰ τὲς πνευματικὲς οἰκοδομές, ἀδιαφορῶντας πόσες ἐχθρικὲς ἐπιθέσεις καὶ λοιδορισμοὺς καὶ τραύματα θὰ καταφέρουν στὸ σῶμα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ μέρος τῆς ζωῆς ἐκεῖνοι ποὺ τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ δὲν τοὺς ἔχει μορφώσει καὶ ἐπέρασε κοντὰ ἀπὸ τὴν ψυχή τους δίχως νὰ τὸ ἀφήσουν νὰ σταθῇ. Γενναῖοι καὶ ἀνδρεῖοι πρέπει νὰ εἴμαστε. Ὄχι ὅμως στὰ ἐφήμερα καὶ τὰ καταδικασμένα ἀπὸ τὴν φθορὰ καὶ τὸν χρόνο, ἀλλὰ στὲς πνευματικές μας περιουσίες καὶ διαφέροντα. Τάχα νὰ ἀκοῦν, νὰ θέλουν νὰ ἀκούσουν ἕνα τέτοιο κήρυγμα αἱ ψυχές μας;

Π. Φ.

THE BLIND...

THE tongue is the most powerful tool at the disposal of man. But the movements of the tongue are controlled by the mind. The mind again has a great fight. What it should accept as good and what as evil. There are many situations and objects that have powerful influence on the mind. That is why we see man to follow this or the other line of thought. In religion human beings are divided into the ones that love and practice the Christian virtues and to those that live in sin. And if we stop in front of that situation with observation we will discover thousands of pictures of life. The one picture presents the men that try with every means to practice the laws of love, peace, and politeness. We have to sympathize with the man, they say, to help him, to protect him, to uplift the level of his education, his health, his civilization, his rights, his freedom and his participation in the goods that God gave us.

The other picture presents men that don't care about their brothers, like in communism, but mainly are interested in the purposes. If, though, the purposes were really noble and perfect, some excuse could be found for that, but unfortunately these purposes are of a character that is used to serve personal gains and visions of small and passing or ephemeral periods. These kind of men are full of fanaticism and hardness. "Kill, kill!" they cry out. The human life is considered by them next to nothing. They will sell narcotics in order to become rich. They will put in furnaces thousands of prisoners for experimental purposes. To the various Siberias they will send thousands upon thousands into forced labor. And in all those cases the victims will not be the blind ones. Really, the blind ones will be their judges and tyrants. And how blind they could be we can see it, in a way, in the Gospel which speaks about the blind of Judaea.

Let us start from the beginning. At that time in Judaea our Lord happened to see a blind man. In His heart He realized the tragedy and the misery of the poor man. His kindness and love were moved and He cured the man. But the Pharisees, who were well known for their hypocrisy, found a cause by which they thought they would minimize the good deed of Christ. "It is the day of Sabbath and according to the Mosaic law no work should be done," they said. "Consequently, the performer of the miracle is not a man of God because he disregarded the law." Of course, the miraculous cure of an ill person is not a work but a benefit, and clearly the hatred of the Pharisees against Christ could be seen. This hatred was caused by the action of Christ which had as object to prove the insincerity of the Pharisees. The Pharisees again approached the blind man and they asked him how he regained his sight. Explanations were given. Again the Pharisees in their ill thoughts find a reason to fight the impression of Christ's miracle. "If Christ was a man of God," they said, "He would keep the laws of the day of Sabbath." Give thanks to our God, they said to the blind man. He is the one Who cured you and not this sinner. To their successive questions the blind man showed a durability and remarkable courage. He did not allow himself to be influenced by their mischievous endeavors. "I know one thing," he said, "that up to now I was blind, and now I see. I owe my cure to Him. Why are you asking me? Is it because you want to become His disciples? God does not listen to sinners. The fact that He listened to the man who cured me is a proof that He is not a sinner but a good man." The Pharisees became angry and they ordered him to go.

In this miracle first we see how much good can be achieved with the faith to those that consist the teaching of Christ. Second, that every thing that is based on sin is unmasked sooner or later and is condemned. If we study the history of the human race, we will find that the sin appeared in the form of the philosophical system, glory, power of the empire and the political and religious theory. But it could not endure for long. The history of the persecutions is an excellent point by which it can be proved. The Neros, the Diocletians, the Galerians don't exist any more. Perhaps today exist those that believe in the materialism and nihilism. Perhaps exist the organized unrighteousness and the men that believe in the Gods of bias, force, exploitation and others that with unconsciousness are ready to sacrifice thousands of men in order to prove that they are the ones that have the keys of the history and domination over the world. Perhaps every day to our hearing come the most irritating sermons that bring agony and fear and worries. But they will pass and the human race will be enlightened if it follows the example of the blind man. In this example two things are again outstanding. His courage and durability. All the secret threats of the Pharisees and all their hatred against Christ and against the previously miserable blind man that now undertook the defense of the miracle cannot scare him. His courage has all the signs of the faith that makes him wise and intelligent and gives him the reasons to silence the Pharisees. Many of us would be fearful as Peter who thrice denied his master in the house of the high priest before the cock crowed. If then we acquire the courage and the stability of the blind man, we will not only be able to change the course of the current of sin and evil that have so many followers today, but we will obtain the bright light that will guide us into eternal salvation.

REV. P. F.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ

—Μὲ ἕνα πολὺ ἀνεξήγητο τρόπο ὁ Θεὸς ἀφήνει καὶ μέσα στὲς πειὸ σταθερὲς καταστάσεις ἐδῶ στὴν γῆ νὰ ἔλθῃ ἡ τιμωρία γι' ἀδικήματα καὶ ἁμαρτίας, καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ ἀμβλυνθῇ πολὺ ἡ ὅρασίς μας γιὰ νὰ μὴ τὴν δοῦμε.

—Ἡ βεβαιότης δημιουργεῖται μὲ μιὰ μικρὰ κλίσι τῆς ζυγαριᾶς τῆς ἀβεβαιότητος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς βεβαιότητος. Τὸ σπουδαῖο ὅμως σημεῖο εἶναι νὰ γνωρίζουμε αὐτὰ ποὺ δημιουργοῦν τὴν κλίσι μὲ τὸ βάρος των καὶ νὰ τὰ χρησιμοποιοῦμε.

ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΚΟΛΑΣΣΑΙ

Κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἡ πόλις αὕτη εἶχε χριστιανοὺς οἵτινες συνήχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐπαφρᾶ. Κατά τινας καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπεσκέφθη τὴν πόλιν ἐνῷ κατ' ἄλλους ἡ πληροφορία αὕτη δὲν εἶναι ἀκριβής. Πολιτικῶς ἡ πόλις ὑπήγετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀσίας. Ἐνταῦθα πολὺ ἐνωρὶς ἱδρύθη ναὸς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Ὁ περίφημος βυζαντινὸς ἱστορικὸς Νικήτας ὁ Χωνιάτης ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ κατ' αὐτὸν ἡ πόλις ἔφερε καὶ τὸ ὄνομα Χωναί. Ἔκειτο ἐπὶ λοφίσκου καὶ εὑρίσκετο πλησίον τῆς Ἱεραπόλεως, Λαοδικείας καὶ τὴν περιοχὴν τοῦ Λύκου εἰς τὴν εἰσβολὴν τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ. Τῷ 65 μ.Χ. κατεστράφη ὑπὸ σεισμοῦ. Εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ταύτης ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψεν ἐπιστολὴν τῷ 62 μ.Χ. ἐνῷ εὑρίσκετο ὑπὸ κράτησιν εἰς τὴν Ρώμην. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἔπεμψεν ὁ Ἀπόστολος πρὸς τοὺς κατοίκους διὰ τοῦ Τυχικοῦ καὶ τοῦ Ὀνησίμου.

ΜΩΑΜΕΘ

Ὁ Μωάμεθ ἦτο βοσκός. Γράμματα δὲν ἐγνώριζεν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνίαν του μὲ διαφόρους ἄλλους αἱρετικοὺς Χριστιανοὺς καὶ Ἰουδαίους ἀπέκτησε κάποιαν γενικὴν μόρφωσιν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἔμαθε ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν. Οὗτος ἐπίστευεν ὅτι εἶναι ὁ μεγαλείτερος τῶν προφητῶν διὰ τὸν ὁποῖον δῆθεν προεφήτευσεν ὁ προφήτης. Ὁ Μωάμεθ ποτὲ δὲν ὑπῆρξε βασιλεύς. Ἦτο ἁπλῶς ἀρχηγὸς τῶν Ἀράβων καὶ διεξήγαγε καὶ ἐπιτυχεῖς πολέμους. Φαίνεται κυρίως ὅτι ἐπέτυχε νὰ ἐξαπλώση τὴν ἐπιρροήν του μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Χριστιανῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὺς προσηλύτισεν εἰς τὴν θρησκείαν του. Οἱ Ἄραβες τότε δὲν ἦσαν πολλοί.

ΣΥΜΕΩΝ Ο ΣΤΥΛΙΤΗΣ

Ὁ Συμεὼν ὁ Στυλίτης ἦτο μοναχός. Οὗτος ἐφεῦρε νέον τρόπον μοναστικῆς ζωῆς διὰ νὰ ἐπιδείξη τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὸν Θεόν. Ἔζησε τῷ 460. Ἐπὶ 36 ὁλόκληρα χρόνια ἔζησεν ἐπάνω εἰς ἕνα στῦλον 36 πήχεων κοντὰ εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας. Ὄχι δὲ μόνον χριστιανοὶ ἀλλὰ καὶ ἀλλόθρησκοι ἐπήγαιναν νὰ τὸν ἰδοῦν, νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ νὰ δεχθοῦν τὴν συμβουλήν του. Αὐτοὶ δὲ οἱ διάφοροι θαυμασταί του τοῦ ἐπήγαιναν καὶ τρόφιμα τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος ἀνεβίβαζε διὰ σχοινίου. Ὁ Μοναχὸς οὗτος διέδωσε τὸν χριστιανισμὸν εἰς πολλοὺς ἀλλοδόξους.

ΚΟΠΤΑΙ

Κόπται λέγονται οἱ μονοφυσῖται τῆς Αἰγύπτου, δηλ. οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν μίαν φύσιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ θρησκευτικὴ αὐτὴ αἵρεσις κατέπεσε πολὺ λόγῳ πολιτικῶν καὶ ἄλλων περιπετειῶν. Ἐκτὸς τοῦ μονοφυσιτισμοῦ παραδέχονται καὶ τὴν περιτομὴν τῶν Ἰουδαίων, τὴν ὁποίαν καὶ κάμουν πρὸ τοῦ βαπτίσματος. Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ προσεπάθησαν νὰ τοὺς προσηλυτίσουν τῷ 1439, ἀλλὰ δὲν εἶχαν πολλὰς ἐπιτυχίας. Ἀργότερα τῷ 1895 ἐπέτυχαν νὰ ὑπαγάγουσιν ὑπὸ τὸν Πάπαν μερικὰς χιλιάδας καὶ οὕτω ἵδρυσαν τὸ Κοπτικὸν Πατριαρχεῖον. Γλῶσσα τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦν εἶναι ἡ Καπτική, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ κληρικοὶ των σχεδὸν ἀγνοοῦν ἢ δυσκολεύονται νὰ ἑρμηνεύσουν.

Η ΤΑΞΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 4ης σελίδος)

γος ποὺ πρέπει στὲς ἐκκλησίες μας νὰ ὑπάρχῃ τάξις καὶ ἡσυχία καὶ σεβασμὸς καὶ εὐπρέπεια εἶναι ἀκριβῶς γιὰ νὰ ἐξασφαλίζουμε γαλήνη καὶ ἐλπίδα μὲ τὴν προσευχή μας ἐκεῖ μέσα. Πῶς ὅμως θὰ προσευχηθοῦμε καὶ πῶς θὰ μιλήσουμε σιωπηλὰ στὸν Θεὸ ὅταν κοντά μας γίνεται ὁλόκληρη συζήτησις γιὰ πράγματα ξένα πρὸς τὸν ἱερὸν χῶρον μέσα εἰς τὸν ὁποῖον εὑρισκόμεθα; Πρέπει νὰ γίνῃ μιὰ σταυροφορία ἀπὸ μικροὺς καὶ μεγάλους, ἀπὸ μορφωμένους καὶ ἀμόρφωτους, ἀπὸ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, νὰ προσέξουμε τὰ ἐκκησιαστικὰ αὐτὰ σκάνδαλα καὶ νὰ βάλουμε περισσότερη τάξι μέσα στοὺς ναούς μας. Χάνουμε τόσο πολύτιμο χρόνο στὰ σπίτια καὶ τοὺς δρόμους καὶ τὰ καφφενεῖα καὶ τὰ μαγαζιὰ γιὰ πράγματα ἄχρηστα καὶ κακὰ καὶ σὲ συζητήσεις ἀρνητικές. Νὰ ἕνα θέμα ἐπάνω στὸ ὁποῖο πρέπει λίγο χρόνο καὶ λίγες δυνάμεις νὰ ξοδεύσουμε. Πρέπει κάποιον ἀγῶνα νὰ ἀναλάβουμε. Πρέπει νὰ διαφωτίσουμε ὅλους. Γιατὶ κι' ἕνας λόγος τῶν ἀταξιῶν αὐτῶν εἶναι ὅτι δὲν καταλαβαίνουν καὶ δὲν ξέρουν πολλοὶ τὸ κακὸ ἀπὸ τὸ καλὸ καὶ πρὸ παντὸς δὲν ξέρουν τί ἐντύπωσι σχηματίζουν οἱ ξένοι γιὰ τὲς ἐκκλησίες μας καὶ πόση ζημία γίνεται στὴν ψυχὴ τῶν χριστιανῶν.

Π. Φ.

ΦΙΛΙΑ- - ΕΧΘΡΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 5ης σελίδος)

ρεῖ νᾶναι πνευματικὸς ἄνθρωπος. Σήμερα γίνεται φιλάργυρος καὶ αὔριο σπάταλος. Ἀποθεώνει τὸ «ἐγώ» του καὶ ἀρνεῖται τὴν βοήθειά του στοὺς πονεμένους καὶ τοὺς δυστυχισμένους. Εἶναι σκληρὸς καὶ βάναυσος ὅση καὶ ἂν ἔχῃ τέχνη νὰ κρύβῃ τὲς θηριώδεις αὐτὲς ἀδυναμίες του.

Οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι στὴν πραγματικότητα εἶναι ἐχθροὶ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ τους καὶ τοῦ Θεοῦ. Πολὺ εὔστοχη εἶναι ἡ γνώμη αὐτὴ τοῦ Ἀποστόλου Ἰακώβου. Προσέχετε. Ἡ φιλία τοῦ κόσμου εἶναι ἔχθρα πρὸς τὸν Θεόν. Ἐνῷ ἡ φιλία τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ πειὸ γλυκὸ μέσο τῆς σωτηρίας καὶ τῆς εὐτυχίας μας. Π. Φ.

QUESTION BOX

Q. Does the Roman Catholic Church make use of the crowns during the wedding service?

A. The Roman Catholic Church did at one time use crowns. Once the Bulgarians asked to be enlightened by Pope Nicholas I before the schism on the subject of the crowns. In his reply he stated that there is no difference on this point between the Church of the East and that of the West. In fact, the same Pope mentions that the newlyweds would leave the church still wearing the crowns of marriage. Today both in the Roman Catholic and Orthodox Churches the bride is covered with a veil which denotes that she is no longer master of herself but responsible and dependent on her husband. Some hold the opinion that the veil of the bride symbolizes chastity and purity.

Q. What meaning do the crowns of marriage have and of what are they composed?

A. According to St. John Chrysostom, the crowns of marriage symbolize victory, the victory that is won by the bride and groom before their marriage over earthly passions and pleasures. And now, victorious and pure, they enter with the blessing of the Church in the sphere of family life which has responsibilities and a large calling but also holds a new life full of beauty with the blessing of God. The crowns also symbolize that as majesties they enter in their own homes, rulers of their life and of the lives of their children. Exactly for this reason the Russian Orthodox use crowns made of gold and silver, the metals of royalty. The Greek Orthodox Church uses crowns made of evergreen plants, a prechristian custom, such as myrtles, boughs from olive tree, or imitation lemon or orange leaves.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΙ ΑΝΑΧΡΟΝΙΣΜΟΙ;

«Τὸ Νησὶ τοῦ Θεοῦ» εἶναι μία κινηματογραφικὴ ταινία παραχθεῖσα παρὰ τῆς Ἀραβοαμερικανικῆς Ἑταιρίας Πετρελαίων εἰς τὴν Σαουδικὴν Ἀραβίαν καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ κράτους αὐτοῦ. Παριστάνει τὴν ἱστορίαν 6,000 ἐτῶν. Ἡ ταινία αὕτη εἶναι ἡ τρίτη τὴν ὁποίαν ἡ ρηθεῖσα ἑταιρία παρήγαγε δι' ἐκπαιδευτικοὺς σκοπούς. Πρὸ τῆς παρουσιάσεως τῶν τριῶν αὐτῶν ταινιῶν, γενικῶς ὁ κινηματογράφος καὶ ἄλλα σύγχρονα θαύματα τῆς μηχανικῆς καὶ τῆς τέχνης ἐθεωροῦντο «ταμποῦ» καὶ ἔργον τοῦ διαβόλου, εἰς τὴν χώραν αὐτήν. Δὲν γνωρίζομεν τί συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνοχὴν τῶν τριῶν τούτων ταινιῶν εἰς τὴν χώραν ταύτην. Πάντως ἡ πληροφορία αὕτη μᾶς παρέχει μερικὰ στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ὑφισταμένης ἄχρι τοῦ νῦν νοοτροπίας εἰς σημεῖά τινα τῆς ὑδρογείου.

Ὁ δήμαρχος πόλεως τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας δὲν ἐπιτρέπει τὴν χρῆσιν D.T.T. πρὸς ἐξόντωσιν μικροβιοφόρων ἐντόμων διότι, ὡς λέγει, διὰ νὰ τὰ δημιουργήσῃ ὁ Θεὸς σημαίνει ὅτι ἀποχρῶντά τινα λόγον θὰ εἶχε. Κατὰ τὴν γνώμην του, ἡ ἐξόντωσις τῶν μικροβιοφόρων τούτων ἐντόμων εἶναι ἱεροσυλία. Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκρύψωμεν κατ' ἀρχὴν ὅτι ἀποτελεῖ ἡρωϊσμὸν μία τοιαύτη στάσις πρὸ ἑνὸς τόσον ἐπικινδύνου ἐχθροῦ. Θὰ ἠθέλαμεν ὅμως νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν γραφικὸν τοῦτον δήμαρχον ὅτι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ ὑπαγορεύει τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας καὶ τοῦ σώματός μας. Ἀπαραιτήτως δὲ ὁ ὅρκος ἑνὸς ἀξιωματούχου ἔχει σχέσιν καὶ μὲ τὴν προστασίαν τῶν ὑπηκόων του, ἐκτὸς ἂν ὁ ταλαίπωρος διὰ τῆς ἐπιχειρηματολογίας του θέλει νὰ καλύψῃ κρυφίας πεποιθήσεις του, δι' ὧν θεωρεῖ ἑαυτὸν μάστιγα τῆς Θείας Προνοίας, ἥτις ἐκλήθη νὰ τιμωρήσῃ διὰ τοῦ ἀνωτέρου πρωτοφανοῦς τρόπου τὰ ἀνομήματα τῶν δυστυχῶν ἀνθρώπων οἵτινες εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν διοίκησίν του. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἐφ' ὅσον δὲν θέλει νὰ τὸν ἴδῃ καταστρεφόμενον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, πολὺ περισσότερον δὲν θὰ ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ θνήσκοντα ὑπὸ τοὺς θριαμβευτικοὺς καὶ ἰδιτρόπους ὕμνους τῶν . . . μικροβιοφόρων κωνώπων.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ

—Ὅλη ἡ φιλοσοφία γύρω ἀπὸ τὴν διαφορὰ τῶν ἀνθρώπων κρίνεται στὸ νεκρὸ σῶμα ποὺ κεῖται μέσα στὸ νεκροκρέββατο.

—Ἡ τόλμη δὲν εἶναι πάντοτε λογική. Κι' ὅσο κι' ἂν ἀπ' τὰ ἀποτελέσματά της χαρακτηρισθῇ ὡς λογικὴ στὰ πλήθη, γιὰ τὴν φιλοσοφημένη διάνοια ἡ λογικὴ θὰ ἔχῃ πάντα γνωρίσματα ἄσχετα μὲ τὸ τί λέγουν αὐτοὶ ἢ ἐκεῖνοι.

—Γιὰ νὰ δῇς καὶ νὰ ἐκτιμήσῃς τὸ ἔργο ἑνὸς ἀνθρώπου πρέπει πρῶτα νὰ εἶσαι εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐκτιμήσῃς. Ἄλλως δὲν ἔχει σημασίαν τί θὰ πῇς.

—Τὸ σημεῖο στὸ ὁποῖο χωρίζεται ἡ προσωπικότης τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὸν μεγάλο δὲν εἶναι οὔτε τὸ χρῶμα τῶν μαλλιῶν ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ἀρτηριοσκλήρωσις. Εἶναι τὸ σημεῖο τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ὡριμότητος ποὺ ἐφάπτεται τῆς καλωσύνης καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων εἰς ὅλα τὰ πλάτη.
Π. Φ.